Թ. ՏԱՐԻ 2609 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 26 ՀՈՌԻ 4385 5 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1892 26 ՌԷՊԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1310 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արծաթ	150
» »	Վեցամսեայ	» »	75
» »	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ	»	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ		Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՀՈԿՏ. 5/17 1892

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԱՐՄԱՇՈՒ ԴՊՐԵՎԱՆՔԸ

Ըստ ոմանց, այսուհետեւ շատ դիւրին պիտի ըլլայ որոշել թէ ազգային ո՛ր հաստատութիւնք լաւ կը մատակարարուին եւ ո՛յք՝ գէշ։

Այն հաստատութիւնք որոց տնօրէնութիւնն աւելի կամ նուազ հարուստ ազգայնոց ձեռքը կը գտնուի, անոնք գէշ կը մատակարարուին ի հարկէ։ Այս մասին վիճելն անգամ աւելորդ է։ Այն հաստատութեանց վիճակն հիմնապէս չպիտի բարւոքի մինչեւ որ չքաւոր երիտասարդներ չկոչուին զանոնք վարել։

Իսկ մեք որ այս եւս քան զեւս խորունկ իմաստասիրութիւնը չենք կարող ըմբռնել․ մեք որ կը կարծենք թէ սնակի տէր ըլլալն զմարդ ո՛չ մէկ քաղաքացիական կամ մարդկային իրաւունքէ կը զրկէ. մեք որ հարուստ ըլլալը մեղք չենք դատեր դժբախտաբար, եւ կը կարծենք իսկ թէ հարուստ մարդիկն ալ աղքատներուն չափ, եւ գուցէ աւելի, կարող են կարգի դնել հանրային գործեր, ինչպէս կարգի դրած են իրենց անձնական գործեր, մեք կը յամառինք հաւատալու, ո՛վ կուրութեան, թէ ազգային կարգ մը հաստատութիւնք կրնան լաւ մատակարարուած ըլլալ, թէպէտ բարեկեցիկ եւ պատուաւոր ազգայիններու տնօրէնութեան տակ ըլլան։

Այս հաստատութեանց մին ալ Արմաշու Դպրեվանքն է, որոյ Խնամակալութիւնը մասամբ կազմուած է իրենց հարստութեամբ կամ ընկերական դիրքով կարեւոր աշխարհական անձնաւորութիւններէ։

* *

Հիմնական սկզբունք Եկեղեցական Վարժարանին

Ահաւասիկ հաստատութիւն մը որ հիմնապէս առողջ գաղափարի մը ծնունդ է, եւ տարուէ տարի ի կատարելութիւն կը դիմէ։

Ինչպէս անցեալները գրեր էինք Դպրեվանքին վերաբերեալ միջադէպի մը առթիւ, այս եկեղեցական վարժարան իւր երրորդ տարին բոլորելով չորրորդը թեւակոխած է, եւ այս առթիւ առաջին կարգի ուսանողաց աւագսարկաւագութեան աստիճան տրուած է Վարագայ Խաչի տօնին առթիւ։

Միւս կողմէ, Խնամակալութիւնն ալ, որ փորձառութեան համեմատ կ'ուզէր որոշել իւր հաստատելիք վերջնական կանոնագիրն, այս օրերս աւարտեց կանոնագրոյ մը խմբագրութիւնն, որով շատ մը երկբայութիւնք կը վերնան, եւ գործն աւելի կանոնաւորութիւն կը ստանայ։

Ինչպէս այս կանոնագրով ալ բացատրուած է, «Դպրեվանքին հիմնական սկզբունքն է՝ եկեղեցականութեան փափաքողներն յարմարապէս պատրաստել իրենց կոչման ու կեանքին, եւ ո՛չ թէ խումբ մը աշակերտներ դաստիարակել եկեղեցական ընելու համար։ Այս սկզբամբ է որ կ'ընդունուին չափահաս ուսանողք եւեթ, որք յօժարակամ ներկայանան Խնամակալութեան։»

Այս դրութիւն գլխովին հակառակ է լատին դրութեան, յորում տղայք նախակրթարանի տարիքէն կ'առնուին եկեղեցական վարժարանի մէջ, եւ հոն իրենց ոգին կը ձուլուի մասնաւոր կաղապարի մէջ, այնպէս որ միայն եկեղեցականութեան ընդունակ ըլլայ, եւ թէպէտ եաքէն զգան թէ կոչում չունին կուսակրօն հոգեւորականութեան, բանը բանէն անցած կ'ըլլայ երբ իրենց հաշուոյն խորհելու տարիքը թեւակոխեն։

Իսկ մեր մէջ շատ ժամանակէ ի վեր դիտուած է որ եկեղեցականութեան փափաքողներ դիւրութիւն չունին պիտանի ուսմունքն ընդունելու եւ կանոնաւոր ընթացքէ մը անցնելով ընդգրկելու այդ սուրբ կոչում։ Առաջները շատ մը պատանիք եւ երիտասարդք կը մտնէին եպիսկոպոսներու աշկերտութեան, եւ այդ ծառայական կացութեան մէջ ինչ որ տեսնէին ու սորվէին, անով կը շատանային եւ օրին մէկը վարդապետ կը ձեռնադրուէին։ Ուրիշներ ալ կը շատանային քաղաքի նախակրթարանին մէջ իրենց ստացած ուսմամբք։ Այս փափաքողաց դիւրութիւն մը տալ պէտք էր, որ միանգամայն միջոց մ'ըլլար ապագայ հայ եկեղեցականութեան իմացական ու բարոյական մակարդակը բարձրացնելու։ Զայս գործ ահա պիտի կատարէ Արմաշու Դպրեվանքն՝ Արեւմտեան Հայոց մէջ։

Ընդունելութեան պայմանք են՝ 17էն 21 տարիք, Նախակրթական ուսմունք, առողջ կազմ, եկեղեցական յօժարութիւն ու յարմարութիւն, եւ ծնողաց հաւանութիւն։ Ուսանողական ընթացքը կը պարունակէ վեց դասարան, եւ լրացուցիչ տարի մը։ Ա. դասարանը լրացնող աշակերտք դպրութեան աստիճան կ'ընդունին։ Բ. դասարանէն ետքը՝ սարկաւագութեան կը կոչուին, եթէ 21 տարեկան են արդէն։ Գ. դասարանէն ետքը՝ կուսակրօն եկեղեցականութեան յանձնառու չեղողներ աշկերտութենէ կ'արձակուին, թէպէտ քահանայութեան յօժարին։

* *

Քահանայք եւ կուսակրօնք

Ըստ այս տրամադրութեան, այս տարի երրորդ դասարանն աւարտած երիտասարդ մը, որ ամուսնացեալ քահանայութեան պատրաստուիլ կ'ուզէր, արձակեցաւ Դպրեվանքէն։ Ոմանք կը պնդեն թէ բովանդակ եօթնամեայ ընթացքն աւարտելու թոյլատրուելու էր։ Անշուշտ մեծապէս բաղձալի է որ ապագայ հայ քահանայք ուսեալ զարգացեալ մարդիկ ըլլան։ Այս մասին եկեղեցականութեան զանազան կարգերու վրայ յօդուածոց շարքի մը մէջ անցեալները մեր կարծիքն ալ ըսինք։ Բայց այս երիտասարդին մէկ ինքնագիր գրաբար նամակը տեսած ըլլալով, որով իրեն համար բացառութիւն մը կը խնդրէր ընդհանուր կանոնէն, կրնանք ըսել թէ այս աւուր Կ. Պոլսոյ քահանայից հարիւրին իննսունը չեն կրնար նոյնչափ ուսեալ վիճակ մը ներկայացնել։ Դպրեվանքին Գ. դասարանէն ելնողներն անգամ եթէ քահանայ ըլլան իրօք, Կ. Պոլսոյ քահանայից մեծագոյն մասէն աւելի ուսեալ ու զարգացեալ մարդիկ պիտի կրնան ըլլալ։ Բայց բնական է որ Դպրեվանքին մէջ տարիներու մեծագոյն թիւն յատկացուի վարդապետութեան պատրաստուողներուն. զի անոնք կատարեալ գիտակցութեամբ կուսակրօնութեան ուխտը կրելէն զատ, վարդապետ պիտի ելնեն վարժարանէն, մինչ քահանայութեան փափաքողներ պէտք ունին նախապէս վարժարանէն ելնելու, աշխարհի մէջ մտնելու, ամուսնանալու, զաւակ ունենալու, եւ այս կարգ մը գործողութիւններէ ետքն, եթէ անստգիւտ կեանք ունենան եւ եթէ ոմանք իրենց գաղափարը կամ կոչումը չփոխեն, կարգը պիտի գայ իրենց խոստումը գործադրելու։ Եւ յետոյ, ո՛րչափ ալ պէտք կայ ուսեալ քահանաներու, աւելի ալ պէտք կայ ուսեալ վարդապետներու եւ եպիսկոպոսներու, որոց սեփականուած են կարգ մը բարձր պաշտօններ, մինչ եթէ քահանայութեան պատրաստուողներ ամբողջ եօթն տարի Դպրեվանքին մէջ պահուէին, համեմատապէս նուազագոյն թուով վարդապետացու պահել պէտք կ'ըլլար, քանի որ սանուց թուոյն չափ մը դրուած է ի հարկէ։

Այնու ամենայնիւ, արգելք չենք տեսներ ժամանակ՝ մը ետքը տրամադրելու թէ՝ փոխանակ Գ. տարւոյ՝ Դ. տարւոյ ընթացաւարտք արձակուին վանքէն, եթէ քահանայ կ'ուզեն ըլլալ։

Արդի վիճակին մէջ, Գ. տարին ալ բաւ կրնայ համարուիլ քահանայացուաց։

* *

Ուսմունք Դպրեվանքին

Զ. դասարանն աւարտողներ աբեղայութեան ձեռնադրութիւն կ'ընդունին եթէ 24 տարեկան են։ Միւսներուն համար յատուկ կարգադրութիւն կը լինի վանահօր կողմէ։ Լրման տարւոյն մէջ գլխաւոր ճիւղերու վարժութիւններ կը կատարեն, եւ յատուկ ճառ (thèse) կը պատրաստեն որոշեալ աստուածաբանական ճիւղի վրայ. ի վերջոյ ընթացաւարտք վկայական եւ վարդապետական աստիճան կ'ընդունին։

Ուսմանց առարկայք չորս գլուխի կը բաժնուին, կրօնական, լեզուական, գիտական եւ պատմական։ Ահաւասիկ կրօնական առարկայից ամբողջութիւնը։

Քրիստոնէական վարդապետութիւն Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ։

Ս. Գիրք. — Ներածութիւն, քննադատութիւն, մեկնաբանութիւն։

Աստուածաբանութիւն. — Բնական, տեսական եւ բարոյական։

Պատմութիւն. — Ազգ. եկեղեցւոյ, ընդհանուր Եկեղեցւոյ եւ եկեղեցական մատենագրութեան։

Ծիսագիտութիւն. — Տօնք, ծէսք, ժամագիրք, պատարագ, Մաշտոց։

Կանոնագիտութիւն. — Սկզբունք եկեղեցական իրաւանց, կանոնք Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ։

Բեմբասացութիւն. — Սկզբունք եւ վարժութիւնք սրբազան բեմբասացութեան։

Ձայնագրութիւն. — Կանոնք եւ վարժութիւն։

Կ'աւանդուին հայերէն, թուրքերէն, ֆրանսերէն, եւ յունարէնի ու լատիներէնի սկզբունք։

Գիտական ճիւղին մէջ կան չափագիտութիւն մինչեւ եռանկիւնաչափութիւն եւ տոմարակալութիւն։ Բնական պատմութիւն, բնագիտութիւն եւ բնալուծութեան սկզբունք։ Տրամաբանութիւն ու հոգեբանութիւն։ Ընդհանուր օրէնսգիտութիւն, եւ օսմ. օրէնք։ Առողջաբանութիւն եւ սկզբունք մարդակազմութեան։ (*)

* *

Վարչութիւն

Դպրեվանքին վերին տնօրէնութիւնը Խնամակալութեան ձեռքն է, որ Ս. Պատրիարք Հօր նախագահութեան ներքեւ, երեք եկեղեցական եւ հինգ աշխարհական անձերէ կը բաղկանայ։

Վանքին մէջ կայ Տնօրէն ժողով մը նախագահութեամբ վերատեսչին, եւ անդամակցութեամբ մատակարարութեան եւ ներքին տեսուչներուն, լուսարարապետին եւ երիցագոյն միաբան վարդապետին։

Վանքին վանահայրական պաշտօնը կը պատկանի փոխ-վանահօր, եւ վարժարանական ընդհանուր տեսչութիւնը կը պատկանի վերատեսչին, եւ սոյն երկու գործեր միացեալ են նոյն անձին վրայ, որոյ պաշտօններն են՝ Արմաշու վանահայրութիւնը կատարել ամեն պարտքերով եւ իրաւունքներով, ուխտաւորաց նուէրներն ընդունիլ, վարժարանին ընթացից եւ զարգացման պատասխանատու ըլլալ, Տեսչաց եւ այլ պաշտօնէից վրայ հսկել, Խնամակալութեան եւ տնօրէն ժողովոյ որոշմանց գործադրման հսկել, եւ իբրեւ ներկայացուցիչ Խնամակալութեան՝ գործել ստիպողական պարագայից մէջ։

Մատակարարութեան տեսուչը կը հոգայ վանքին նիւթական մատակարարութիւնը։

Ներքին տեսուչն ուղղակի եւ անմիջական յարաբերութիւն ունի աշակերտաց հետ։ Վարժարանին ներքին բարեկարգութեան կը հսկէ։ Եկեղեցւոյ եւ ուսմանց վերաբերեալ կէտերն եւ այլ ծանր գործեր վերատեսչին հրահանգաց համեմատ կը կարգադրէ։ Ուսմանց եւ ուսուցչաց վրայ կը հսկէ։

Լուսարարապետ եւ հիւրընկալ վարդապետներու պաշտօնք որոշուած են, եւ կարգապահ պաշտօնեայ մը հաստատուած է դպրոցին համար։

Սանունք մինչեւ սարկաւագութիւն Դպրեվանքէ չեն մեկնիր։ Դ. տարւոյ արձակուրդի միջոցին, վերատեսուչը կը թոյլատրէ զիրենք վանքէ դուրս շրջագայութիւն մ'ընել։ Սարկաւագութեան միջոցին, վերատեսուչը պատշաճ առիթներու մէջ կրնայ թոյլատրել մասնաւոր շրջագայութիւններ։

Սանունք որք Դպրեվանքին մէջ ժամանակ մը ուսնելէ յետոյ կուսակրօն եկեղեցականութենէ կը հրաժարին, պարտին Դպրեվանուց մէջ անցուցած տարիներուն չափ ձրիաբար ծառայել Կ. Պոլսոյ Պատրիարքարանի տրամադրութեան ներքեւ։ Սանունք ամենայն ինչ վանքէն կ'ընդունին։

* *

Անդրանիկ Սարկաւագները

Մեր այս աւուր թուով կը հրատարակենք շահեկան թղթակցութիւն մը Արմաշէ, որ Ա. կարգի եօթն ուսանողաց աւագ սարկաւագութեան աստիճան ընդունելը կը նկարագրէ։ Կարդացինք այս երիտասարդաց գրաբար թուղթերն, որով յանձն կ'առնուն եկեղեցական կոչումն, ու զգածուեցանք տեսնելով որ ամենքն ալ ի վաղուց անտի նոյն սուրբ փափաքն զգացած լինելնին կը խոստովանին, եւ երախտագիտութեամբ տոգորեալ են Դպրեվանքին նկատմամբ, որ յագուրդ կուտայ իրենց իղձերուն։ Ամենքն ալ չափահաս են, 21 տարեկանէն վեր, բայց տակաւին երեք տարի ունին աբեղայ ձեռնադրուելու եւ վերջնական մուտքն ընելու եկեղեցական ասպարէզին մէջ, թէեւ այժմէն իսկ կատարեալ գիտակցութեամբ որոշում տուած կրնան ըլլալ, բայց այնպէս հաստատուած է Դպրեվանքին կանոնագիրն որ ոչ ոք անխելահաս կամ անգիտակից ձեւով մտնէ ծանր լուծին տակ, այլ անոնք միայն որ փորձեալ մասնաւոր յարմարութիւն եւ կոչում ունին առ այդ։ Դպրեվանքին մէջ ուսմանց եօթնամեայ ընթացքն աւարտելով, պիտի լինին Դպրեվանքի միաբան, եւ վանքին մէջ, Պատրիարքարանի մէջ եւ կարեւոր թեմերու մէջ երկրորդական պաշտօններու միջոցաւ տակաւ պիտի վարժուին վարչական, քարոզչական ու հովուական ասպարէզներու։ Հաստատութիւն մը որ այսպիսի արդիւնք կը խոստանայ, մեր ամենուս համակրանաց արժանի է, մանաւանդ որ այս համակրական արտայայտութեան ետեւէն նիւթական օգնութեան առաջարկ մը չի գար։ Շնորհիւ «գործնական մարդոց» որոց անդամակցութիւնը կը վայելէ Խնամակալութիւնը, վանքին նիւթականն ալ բարոյականին չափ առողջ հիման վրայ հաստատուած լինել կը թուի, որպէս կ'երեւի Դպրեվանքին նորանոր շինութեամբք եւ տարուէ տարի ստացած նիւթական պայծառութեամբք։

(*). Ուսուցչական մարմինը կը բաղկանայ՝ Օրմանեան Սրբազանէն եւ Եղիշէ Վ. Դուրեանէ զատ՝ Ֆրանսացի դասատուէ մը, գիտութեանց եւ օսմաներէնի ուսուցիչներէ, եւն, ամենքն ալ միայուն։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՔ

ՅՈՅՆՔ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐՔ. — Անցեալ շաբաթ աւուր (8 Հոկտ.) անգլ. լրագիրք Ռիւթէրի սա հեռագիրը կը հրատարակեն Աթէնքէ. — Քաղաքական ակմբոց մէջ կը նկատուի թէ Պուլկարիոյ յունական վարժարանաց ըստ առաջնոյն շարունակման համար պուլկար կառավարութեան ըրած թոյլտուութիւնն յոյս կուտայ որ Սոֆիայի կառավարութիւնն ինքնաբերաբար Սոպրանիէին պիտի առաջարկէ կրթական օրէնքին այդ մասը բարեփոխել յօգուտ յունական վարժարանաց։ Պուլկարիոյ եւ Արեւելեան Ռումելիի յունական նախակրթարանաց աշակերտք 8,000 հոգի կը հաշուին։»

ԱՆԳԼԻԱՑԻՈՑ ԼԱՄԱՌԴԻՆՆ (Թէնիսըն) եւ ԺԹ դարու Վոլդէռը (Ռընան) օրուան գլխաւոր զբաղումն են մինչ։ Ֆրանսացի քննադատներն անգամ կը գրեն թէ իւր բոլոր հանճարով ու գրական անման ոճով հանդերձ՝ Ռընանի գործը միշտ վէճ պիտի վերցնէ, քանի որ կրօնային կարգ մը հաւատալեաց կը դպչի, մինչ Թէնիսընի գործն, — որոյ բանաստեղծական երկերը նոյնքան ստուարաթիւ են որքան Ռընանի գիտական երկերը, — միշտ անվիճելի պիտի մնան գաղափարաց վսեմութեամբ եւ զգացմանց բարձրութեամբ։ Եւ մինչ զՌընան Ֆրանսացւոց ուսեալ մասը միայն ճանչած է, Թէնիսըն անգլիախօս հասարակութեանց մէջ հարստաց դղեակներէն մինչեւ աղքատաց հիւղակներն ամենուրեք կարդացուած եւ հաւնուած է իւր գորովալի բանաստեղծութեամբ, որով կենաց ամեն հանգամանքներն, ամեն արկածներն եւ ամեն զգացումներն երգած է քրիստոնէական իմաստասիրութեամբ։ Թէնիսընի քերթուածոց նոր եւ անտիպ հաւաքածոյ մ'ընդ մամլով կը գտնուի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ հասարակութիւնն օրէ օր կը սպասէ Տահոմէի մայրաքաղաքին ֆրանսական բանակէն գրաւման։ Տոտս զնդապետին հրաման զրկուեցաւ հրոյ ճարակ ընել այն տաճար ուր Պէհանզին վայրագ թագաւորը կատարել կուտայ մարդկային զոհերն, եւ նմանապէս պիտի այրուին իւր երկու պալատներ, Ֆրանսական գրաւման անմոռանալի հետք մը թողլու համար հոն։ Կ'երեւի թէ նոյն ինքն Պէհանզինը բռնել կարելի պիտի չըլլայ, զի իւր ետեւ ունենալով Ափրիկէի բոլոր խորութիւնը, միջոց պիտի ունենայ վերջնական պարտութենէն ետեւ ապահով տեղ մը ապաստանելու իւր հաւատարիմներով։

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ մէջ օրուան ցաւալի դէպքն է նախագահ Պ. Հարիսընի

ԻՄ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴՈՒԹԻՒՆՍ
Ի ՆՈՐՎԵԿԻԱ

(Շարունակութիւն հինգշաբթի օրուան թիւէն)

Երեկոյեան ժամ 10ին ամեն ոք եկած էր եւ շոգենաւը պատրաստ էր մեկնելու։ Դուրսը հարիւրաւոր անձինք նաւամատոյցէն զմեզ կը դիտեն։ Նաւուն ուղեւորք հետաքրքիր են իրենց ուղեւորութեանը վրայ․ իսկ դուրսի ժողովուրդը հետաքրքիր է նաւուն ուղեւորներուն վրայ։ Շոգենաւին մէջ անգլիական լեզուն կը լսուի ամեն բերնէ. սակայն ամենքը Անգղիացի չեն, այս անգամ Ամերիկացին է որ իւր թուովը կը գերազանցէ զԱնգղիացին. ուրիշ ազգեր ալ իրենց ներկայացուցիչներն ունին որոց ամենուն թիւը 70ի կը հասնի։ Շոգենաւը կամաց կամաց սկսաւ բաժնուիլ, ահա թաշկինակներու ծածանումն եզերքէն, որոց մեր խումբը կը պատասխանէ։ Նաւը ֆիորդներու մէջ մտնել սկսաւ։ Ա՛յ Թրոնթայմ չերեւար։ Արդէն իսկ կէս գիշեր եղած է եւ պէտք է հանգչիլ։

Առաւօտը զմենս հաւաքեց նաւուն տախտակամածին վրայ. քաղցր յոյսի ձայներ ամեն կողմէ լսուիլ եւ բարեկամութիւնք հաստատուիլ սկսան։ Եւ երբ նախաճաշն զմեզ միացուց սեղանին շուրջը՝ տեսնուեցաւ թէ տիկնայք ալ այս անսովոր ճանապարհորդութեան մէջ գրեթէ արանց հաւասար թիւ մը կը կազմեն։

Եւրոպացի տիկնայք այնքան կը սիրեն ճանապարհորդել որքան եւ արք. յաճախ կը տեսնուի որ օրիորդք իսկ առանձինն կը ճամբորդեն հեռաւոր երկիրներ, ինչպէս որ մեր շոգենաւին մէջ ալ կային։

Մեր շոգենաւը կը յառաջանար ի հիւսիսակողմն. այս առաւօտ նշանակութեան արժանի բան մը չկայ դիտելու, բայց միայն ամայի կղզիներու մէջ ձկնորսաց բնակութիւնք։

Հիւսիսային առողջ եւ մաքուր օդը նոր զօրութիւն մը եւ կենդանութիւն մը բերած էր ամենուս վրայ, որով բոլոր ուղեւորք ոգեւորեալ, ոմանք իրենց նախկին ճանապարհորդութեանց վրայ կը ճառէին, ոմանք աշխարհագիտական եւ երկրաբանական խնդիրներ կը յուզէին եւ այլք տեսակ տեսակ նաւային զուարճալի խաղերով կ'զբօսնէին։

Քանի յառաջ գացինք՝ տեսարանն աւելի մեծցաւ, բարձրաբերձ լերինք իրենց ձիւնապատ սարերովն զմեզ շրջապատել սկսան։ Նարէի ծովախորշը անցնելէս վերջը մեր շոգենաւին հրամանատարք ցուցին մեզ Լէքէօ կղզին, ուր մարդաձեւ ահագին ժայռի կտոր մը կ'երեւայ։ Ասոր վրայ տեղացիք այլանդակ առասպելաբանութիւնք հնարած են. կ'ըսեն թէ ոմանք այս ժայռին առջեւ ամենայն յարգանօք խոնարհութիւն ալ կ'ընեն։

Այնուհետեւ հասանք Թորկհաթա լեռնակղզւոյն ընդ առաջ, որ 800 ոտնաչափ բարձրութիւն ունի։ Այս լեռան հետաքրքրական եւ նշանաւոր կողմն է այն ծակը, որ լեռան ճիշդ կողին վրայ մէկ կողմէն միւս կողմը կանցնի. եւ նաւով անցնողը անդիի կողմէն երկինքը կը տեսնայ։ Մեր շոգենաւը հոս կենալով մեր ամբողջ խումբը ցամաքն ելաւ. եւ ո՜րչափ զարմացանք երբ տեսանք որ այդ պատուհանի նմանող փոքրիկ ծակը լեռան մէջ բացուած քառակուսի ճանապարհ մ'էր, որոյ բարձրութիւնը մինչեւ 250 ոտնաչափի կը հասնէր։ Ամեն վայրկեան վերէն կարծես ժայռի կտորներ պիտի թափէին, այս պատճառաւ ներս մտնելը ոմանց սրտադող կուտար. բայց անգղիացի եւ ամերիկացի տիկնայք բանի տեղ չդնելով այս կարծեցեալ վտանգը, կը յառաջանային, մինչեւ որ մեր հրամանատարն զմեզ վերադարձուց ի շոգենաւ։

Շոգենաւի մէջ մեր խումբը կազմող անձինք զատ զատ իրենց մասնաւոր զբաղումն եւ հաճոյքն ունէին։ Գաղղիացի մը կար որ շարունակ կը գրէր, հինգ վայրկեան բնութիւնը դիտելը բաւական էր իրեն հինգ թերթ գրով լեցնելու։ Տիկնանց դասէն ալ մաս մը զբաղած էին գրելու եւ ուրուագծելու. ոմանք նայելով չէին կշտանար ծովախաղաղ խորշերուն եւ բնութեան հետզհետէ ի ցոյց բերած պատկերներուն։ Այս միջոցին յանկարծ մեր նաւու մէջ թնդանօթի որոտում մը ամենուս ականջները խուլցնելու չափ թնդաց, որոյ ուրախութեան աղաղակներ յաջորդեցին։ Հիւսիսային բեւեռական շրջանակն անցած եւ արկտիկ սառուցեալ ովկիանոսին մէջ մտած էինք։

Քիչ ատենէն կէս գիշեր պիտի ըլլար. սակայն արեգակը ճաճանչագեղ կը փայլէր դեռ երկնակամարին վրայ, թէեւ բարձրաբերձ լերինք ծածկած էին զայն մեր տեսութենէն։ Պտուտաւոր նեղուցներն անցնելով ովկիանոսն ելանք։ Երկինք պատած էր գոյնզգոյն ամպերով որոց մէջէն արեւու ճառագայթք իջնելով՝ ովկիանոսի վրայ քանի մը տեղեր շողշողուն կը փայլեցնէին եւ ձիւնապատ լերանց ոմանց գագաթը կ'ոսկեզօծէին։ Ամեն ոք անհամբեր կ'սպասէր թէ արդեօք կարելի պիտի ըլլայ տեսնել արեգակը՝ զայն ծածկող ամպերու մէջէն. զի՝ արջային ովկիանոսի մէջ քիչ անգամ արեւը կը մերկանայ ամպերէ։

Հետաքրքրական ամենամեծ իրողութիւն մ'է տեսնել արեգակը գիշերային այն ժամուն, յորում ամբողջ Եւրոպա նոյն իսկ Անգղիա խոր մթութեան մէջ կը ննջեն։ Եւ ահա բնութիւնը ուզեց գոհացնել զմեզ։ Լուսաւոր գիծ մը երեւցաւ արեւու սկաւառակին վրայ, որ հետզհետէ ընդլայնելով ամբողջ արեգական սկաւառակն դուրս ելաւ տարածելով իւր ճառագայթներն ամեն կողմ։ Կէս գիշեր էր ճիշդ այն ժամանակ եւ մեր խումբը ամբողջովին «հուրա»ներով ողջունեց զայն։ Արեգակը՝ որ հորիզոնէն բաւական բարձր էր, ալ պիտի բարձրանար փոխանակ խոնարհելու։ Ոչ ոք միտքէն կ'անցունէր քնանալ եւ ժամանակը կը սահէր. քնոյ համար շատ քիչ ժամանակ կը գոհէ մարդ այս ճանբորդութեան մէջ։ Միեւնոյն արեգակը որ ամենուս տեսութենէն հեռի եղած էր միշտ կէս գիշերուան մէջ, հիմա եկած էր զմեզ լուսաւորելու, մեր վրայ ալ փոխադարձ պարտաւորութիւն մը կար կարծես կենալ եւ զայն դիտելու։

Հիւսիսային բեւեռական շրջանակին մէջ ապրողներն յունիսէ մինչեւ օգոստոս ցորեկ եւ գիշեր արեգակը շարունակ վայելելու առաւելութիւնն ունին. այլ փոխադարձաբար ձմրան երեք ամիսներն ալ երբեք արեգակ չեն տեսներ եւ այն ատեն գիշերային երկար խաւար մ'ալ կունենան։

* * *

Հետեւեալ առաւօտուն երբ ամեն ոք նաւուն տախտակամածին վրայ կը տեսնուէր, խօսակցութեան գլխաւոր նիւթ մ'էր օդին ցրտութիւնը։ Թէեւ յունիս ամսոյ վերջերն էինք, բայց ձմեռնային ցրտաշունչ քամիներու հոսանք մը կար մեզ դէմ, յորմէ պատսպարուելու համար պէտք եղաւ սովորականէն աւելի հագուստներով պաշտպանել զմեզ։ Նաւուն հրամանատարք կ'ըսէին թէ բացառութիւն մ'էր այս տարուան ցուրտը որ այսչափ երկար կը տեւէր։ Այս կլիմային տակ սաստիկ ցուրտին ալ մէկէն ի մէկ տաք եղանակ մը կը յաջորդէ, այն պատճառաւ որ երբ արեգակը կ'սկսի ցորեկ գիշեր լուսաւորել երկիրն, միեւնոյն ժամանակ ալ շարունակ կը տաքցնէ, թէեւ տկար ջերմութեամբ։ Անցեալ ձմեռուան սաստկութիւնը տաք եղանակն ուշացուցած էր եւ մեզ ներկայացող լերինք եւ ցամաքք բոլորովին ձիւնապատ եւ սառոյցքներու ներքեւ ծածկուած էին. մինչ իսկ Սփարթելեան սառնարանները կարելի չէր որոշել, եթէ ոչ իրենց ունեցած 4000 ոտնաչափ բարձրութեամբը։ Այսպէս մեր շոգենաւն իւր ճամբան կառնէր դէպի Լոֆոթէն կղզիներն։

Այս կղզեաց խումբը իւր վեհութեամբը եւ մեծութեամբը ուրիշ բոլոր լեռնային տեսարանները կը գերազանցէ։ Երբեմն այնքան իրարու մօտ են այս կղզիք, որ կարելի չլինէր առանց մօտենալու որոշել զիրար բաժնող ծովը. մանաւանդ թէ լերինք շատ սրածայր եւ շատ տեղ ծովէն ուղղահայեաց վեր բարձրացած են։

Լոֆոթէն կղզիները մեծ կարեւորութիւն առած են հոն եղած ձկնորսութեամբ։ Ամեն տարի յունվարէ մինչեւ ապրիլ ամիս 5-6000 նաւեր 20-25,000 ձկնորսներու բազմութիւն մը կը բերեն այս կղզեաց եզերքը, որ ատեն ձողաձուկն (codfish) զարմանալի առատութեամբ կը գտնուի հոն։ Երեք ամսուան մէջ որսացուած ձուկին քանակութիւնը 20էն 30 միլիոնի կը հասնի։ Այդ միջոցին վաճառականաց ստուար թիւ մ'ալ կը հասնի հոն գնելու համար, եւ աղելով ու չորցնելով հեռաւոր երկիրներ կը խրկեն ի վաճառ։

Բոլոր այս միջոցին ձկնորսները տախտակներով առ ժամանակեայ խրճիթներ կը շինեն եւ հոն բազմութեամբ կը բնակին, յայտնի է թէ տաժանելի կեանք մը կանցնեն։

Նկատելի է թէ այս խուռն բազմութեան միջոցին երբեք շփոթութիւն եւ կռիւ չծագիր մէջերնին, որ՝ ոգելից ըմպելի ծախելն արգիլեալ ըլլալուն օգտակար հետեւութիւնն է մասամբ։ Նաեւ ձմեռուան երեք ամսուան մէջ քահանայ կը կենայ կրօնական արարողութեանց եւ հոգեկան պէտքերու համար։

ՏԻԳՐԱՆ ՆԱՀԱՊԵՏԵԱՆ

Մանչեսթըր

(Շարունակելի)

կնոջ ծանր հիւանդութիւնը ։ Տիկին Հարիսըն բովանդակ ամերիկեան ազգին սիրելի եղած է իւր ո՛չ միայն բարեգործութեամբ, մարդասիրութեամբ, այլ և ընտանեկան առաքինութեամբք։ Ուրի՛շ շնորհք մը կայ այս անգլիացի և ամերիկացի ժողովրդոց վրայ, որք մասնաւոր սիրով մը կը սիրեն կը յարգեն ու կը մեծարեն ընտանեկան առաքինութիւնները, տանտիկնոջ ծիրքերը։ Նախագահ Հարիսըն իւր հիւանդ կնոջ անկողնոյն մօտ կը հսկէ, և ազգն համօրէն կը վշտակցի իրեն։ Կրթարանէն նոր ելած երիտասարդ մ'էր Հարիսըն, երբ տեսաւ և սիրեց Միամի Համալսարանի դասախօսներէն Տքթ. Սքօթի սեւաչեայ գեղեցիկ աղջիկն, և թէպէտ երկուքը մէկէն տարեկան հազիւ 200 տոլար եկամուտ ունէին, ամուսնացան։ Բայց տիկին Հարիսըն ընտանեկան ծիրքերով լիուլի օժտեալ կին մ'եղաւ, և երջանիկ ըրաւ իւր երիտասարդ ամուսինը, սիրուն, հանդարտաւէտ, զուարթ ընտանեկան յարկ մը յարդարեց անո՛ր որ օրն ի բուն կը մաքառէր փաստաբանական ուսման ու արուեստին մէջ, իրեն ճամբայ մը հարթելու համար աշխարհի մէջ։ Տիկին Հարիսըն պատկերահան և բաւական ալ գրագէտ կին մ'է, և իմացական զբաղումներէ համ առնուլ գիտէ։ Նոյնքան յաջողապէս կերակուր կ'եփէ, կը ձեւէ, կը կարէ, տունը կը շտկէ, կահկարասիքը կը յարդարէ, և գիտէ հաճելի ընծայել ընտանեկան յարկը, — կ'ըսէ Լ. Հէրըլտ, անգլիական թերթէ մը քաղելով։ Երբ կարգուեցան, եթէ բան մը կար որ իրենց միտքէն ամենեւին չէր անցներ, այն ալ օր մը միայն Ամերիկեան ազգին Նախագահ ու միւսին Տիկին Նախագահ ըլլալն էր։ Եւ այդ բարձր պաշտօնին մէջ երկուքն ալ գիտցան պահպանել իրենց երիտասարդական հաւատարմութիւնն և այն առաքինութիւններն որք իրենց ամուսնացեալ կեանքը ցայսօր երջանիկ հանդիսացուցած են։

ՊԻԶՄԱՐՔԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ.—Պիզմարք իշխանի պաշտօնանկութենէն ի վեր, իրեն ուղղեալ ամեն պաշտօնագիրք «Լաուէնպուրկի դուքս» հասցէն կը կրէին։ Այս մակագրութիւն շատ կը զայրացնէր Նախկին վարչապետն, որ երբեք ընդունած չէր այս տիտղոս։ Այնու հանդերձ, կառավարական շրջանակներ կը շարունակէին Լաուէնպուրկի դուքս ճանչել զինք։ Վերջերս, կայսեր աղջիկ զաւկին ծնունդէն մի քանի օր ետքը, Պիզմարք կայսեր կողմէ ընդունեց ինքնագիր նամակ մը, որով կայսերական գերդաստանի այս բարեյաջող դէպքն իրեն ի պաշտօն կը ծանուցուէր։ Կայսերական գիրն ուղղեալ էր առ «Պիզմարք իշխան»։ Այս փոփոխում ընդհանուր ուշադրութիւն կը գրաւէ, և զանազան մեկնութիւնք կը տրուին, զի տակաւին շատ Գերմաններ այն յոյսը կը տածեն թէ օրին մէկը Վիլհէլմ Բ. պիտի հաճի հաշտուիլ իւր Նախկին վարչապետին հետ։

ԻՒԼԱՆՏԱՅԻ Փոխարքայ Լորտ Հուտըն չընդունեց Տըպլինի առեւտրական սենեկին մէկ ուղերձն, յորում քաղաքական խորհրդածութիւններ եւս կը գտնուէին, օրինակի համար Լորտ Սալզպըրիի քաղաքականութեան ջատագովութիւնն և բողոք ուրոյն Խորհրդարանի մը հաստատման առաջարկին դէմ։ Լորտ Հուտըն եռանդագին ընդունելութիւն գտաւ Իռլանտացւոց կողմէ՝ առաջին անգամ Տըպլինի Կէթէ Թատրոնը մտած պահուն։

ՔԱԼՆՈՔԻ ԿՈՄՍ հունգարական Պատուիրակութեան արտաքին գործոց յանձնաժողովոյն մէջ ըսաւ թէ Երրեակ Նիզակակցութեան ո՛չ մէկ հանգամանքը գաղտնի է, ամենայն ինչ յայտնուած է, և անոր խաղաղասէր դիտմանց մասին կասկած ներելի չէ այլ եւս։ Ցաւալի է որ Անգլիոյ քաղաքականութեան մէջ փոփոխում յառաջ չգայ Պ. Կլատսթոնի յիշխանութիւն անցնելովը։ Տեղի չկայ վախնալու որ Սերպիոյ հետ յարաբերութիւնք խանգարին։ Ռումանիա ուղիղ ընթացքի մը կը հետեւի Աւստրիոյ նկատմամբ, և իւր ինչ ինչ օրինաւոր պահանջմանց գոհացում տրուեցաւ վերջերս։ Աւստրիա յորդորած է զՊուլկարիա յարատեւել հաւատարմութեան շաւղին մէջ հանդէպ Գերիշխան Տէրութեան, և Օգոստափառ Ինքնակալին բարեհաճ տրամադրութիւնք գոհացուցիչ կացութիւն մը յառաջ բերած են։—Պատուիրակութիւնը վստահութիւն յայտնեց Քալնոքի կոմսին։

ՍՊԱՆԻԱ.—Խնամակալ Քրիստինէ թագուհին կնքամայր պիտի ըլլայ Վիլհէլմ կայսեր նորածին աղջկան։ Իւր որդին, մանուկ թագաւորն Սպանիոյ, քիչ մը պաղ առեր է, և սենեկէն դուրս չի հանուիր։—Քանի մը տարի ե՛տքը պիտի գրենք՝ «սենեկէն դուրս չելներ»։

ՊԵԼՃԻՔԱ մէջ յուլիս 25էն մինչեւ 13 հոկտ. 1,135 հոգի վարակուեր են հնտախտէ, և 564ը մեռեր են։ Չէր կարծուէր որ համաճարակն այսչափ մեծ կոտորած պատճառած ըլլար Լէոբոլտ թագաւորի երկրին մէջ։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ որոշեց զի իւր Նորածին աղջկան մկրտութիւնը կատարի հոկտ. 10|22ին, Կայսրուհւոյն ծննդեան տարեդարձին առթիւ։ Կը յուսացուէր որ Վիքթորիա Թագուհին եւս ներկայ գտնուէր։ Բայց անգլ. լրագիրք այսպիսի լուր մը չեն տար։

ԻՏԱԼԻՈՅ ելեւմտից վրայ խօսելով, Պ. Քոլոմպօ, Նախկին Նախարարն, ըսաւ թէ անկարելի է հաւասարակշռել ելմտացոյցը, մինչեւ իսկ ծանուցեալ 40 միլիոն Փր.ի խնայութեամբք։ Արդի բացն է 70 միլիոն, որ երթալով պիտի աւելնայ, մինչեւ որ քանի մը տարիէն 147 միլիոն ըլլայ։ Փոխառութիւն և նոր տուրք անկարելի են։ Ուստի, զինուորական ծախքերը զեղչել և այժմու երկրայելի դաշնակցութիւններէն զգուշանալ պէտք է։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մօտերս լոյս կը տեսնեն ի Թիֆլիզ՝ Խրիմեան Ս. Կաթողիկոսի Սիրաք և Սամուէլ և Դրախտի Ընտանիք գրքերը, Վեհ. Հեղինակի պատկերով զարդարուած։

Վեհ. Հայրապետը Պապիկն ու Թոռնիկ անուն հեղինակութենէն զատ, ձեռնարկած է նաեւ նոր երկասիրութեան մը, զորս երկուքն ալ կ'աշխատի աւարտել Երուսաղեմէ մեկնելէն առաջ։

Երեկ Գարակէօմրիւկի եկեղեցւոյն մէջ կատարուեցաւ տիրացու Սիմոնի քահանայութեան ձեռնադրութիւնը, որ անուանեցաւ Տէր Մեսրովպ քահանայ։

Պատարագիչ Գեր. Տ. Գրիգորիս եպիսկոպոս Ալէաթճեան յետ ժամերգութեան քարոզ խօսեցաւ և բարեմաղթութիւններ ըրաւ վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

Ցերեկոյ հացկերոյթ սրուեցաւ Խնամակալութեան կողմէն՝ եկեղեցւոյն եւ վարժարանի հոգաբարձու անդամներէն Մեծ. Գառնիկ փափազեան էֆ.ի կողմէ։ Գեր. Ալէաթճեան սրբազան շնորհակալութիւն յայտնեց առ Գառնիկ էֆ. իւր հիւրամեծարութեանն համար, իսկ Վահան վարդապետ Տէր Մինասեան Նախագահ Սրբազանին, Եզնիկ վրդ. Գալֆաքճեան խնամակալութեան և Տէր Կարապետ աւագ քահանայ Սէլթեան բոլոր ազգային բարերարաց համար բաժակներ առաջարկեցին։

Պանտըրմայի և Պալըքէսիրի առաջնորդ Գեր. Տիմոթէոս եպիսկոպոս Սափրիչեանի ծերութեան ու տկարութեան պատճառաւ, Ազգ. Պատրիարքարանը մտադիր է, կ'ըսուի, երիտասարդ եկեղեցական մը ղրկել յիշեալ վիճակն, ըստ խնդրանաց Տիմոթէոս Սրբազանի, որպէս զի նորա բացակայութեան միջոցին՝ թեմական գործերն երեսի վրայ չմնան։ Այս առթիւ կը յիշուի Կեսարիոյ առաջնորդ Գեր. Տրդատ Ծ. վարդապետ Պալեանի անունը, սակայն տակաւին վերջնական որոշում մը չէ տրըուած Ազգ. Կեդր. Վարչութեան կողմէ։

Ս. Էջմիածնի Սինոդն առաջարկեր է իր անդամներէն Արիստակէս եպիսկոպոս Դաւթեանցին՝ Թիֆլիզի թեմի առաջնորդութիւնը վարել առժամեայ կերպով, սակայն Ն. Գերապատուութիւն չէ ուզեր ընդունիլ, յայտնելով թէ ինք կը փափաքի մնալ այն պաշտօնի մէջ որուն համար զինքն արժանաւոր գտած էր հոգելոյս Հայրապետը։

Գէորգեան Ճեմարանի աշակերտաց ընդունելութիւնը վերջացեր է սեպտեմբերի սկիզբը. սանուց թիւն հասեր է 150ի։

Ճեմարանի տեսչութիւնը մանկավարժ ուսուցիչ չգտնելով Պ. Ս. Մանդինեանցի տեղ, որոշեր է վերցնել մանկավարժութեան դասերը։

Սինոդը գնահատելով Թիֆլիզի Ներսիսեան Դպրանոցի հոգաբարձութեան օգտակար և նպաստակայարմար գործունէութիւնն, որոշեր է յետ այսօրիկ չմիջամտել անոր կարգադրութեանց, համոզուելով որ դպրոցի չէկն այնպիսի անձանց ձեռքն է որոց մեծագոյն մասը կը վայելեն հասարակութեան վստահութիւնը։

Աւասիկ անուանքն ուսուցչական մարմնոյն Արմաշու Դպրեվանքին, որոյ վրայ խօսուած է մեր այս աւուր խմբագրականին մէջ.

Օրմանեան Սրբազան եկեղեցական և պատմական գիտութեանց.

Դուրեան վարդապետ ներքին տեսուչ, և հայերէն լեզուի և դպրութեանց դասատու.

Արսէն վարդապետ վերակացու.

Մկրդատեան Մաքսուտ էֆ. բնական գիտութեանց.

Երուանդ Տ. Անդրէասեան էֆ. օգնական դասատու.

Արամ Մազլըմեան էֆ. օգնական դասատու.

Սերոբհամ էֆ. Մատթէոսեան տաճկաբան Մ. Ժիւ. ֆրանսերէնի և լատիներէնի.

Նիւ-Եորքի ապահովագրական ընկերութիւնը չաբաթ օրն Ազն. Անտոն էֆ. Հաճեանի միջոցաւ Բերայի թաղական խորհրդոյն յանձնեց՝ հրկիզեալ Նոր Թատրոնի վնասը, 3600 օսմ. ոսկի։

Հրատարակուեցաւ ՊԱՏԿԵՐ ՀԱՅ ԴՊՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ՀԱՅՈՑ Ի ՎԵՐՋ ԿՈՅՍ ԺԹ. ԴԱՐՈՒ գրքոյն երկրորդ պրակը, որ կը պարունակէ հետեւեալ հեղինակութիւնները.

Համբերէ չարախօսութեան]	ՊԱՏՐԻԱՐՔ Կ. ՊՈԼՍՈՅ
Ո՞րք կ'ըլլան անկրօն	] ԽՈՐԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
Գութը կանանց մէջ	ՆՈՒՐԻԿ ՍԻՄՈՆԵԱՆ
Հին Յունաստանի կերբ,	
Խաղաղութիւն	ՌՈՒՓԷՆՈՍ ԳԷՈՐԳԵԱՆ
Կինը անկախ	ՄԿՐՏԻՉ Վ. ՇԱՀՆԱԶԱՐ
Կուսութիւն	Ե. ՎՐ. ԴԱՓԱՔՃԵԱՆ
Լեզու եւ կրօն	ՅՈՎՀ. ՔՀ. ՄԿՐԵԱՆ
Բարձանք	Ա. Գ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Հայ աղջիկը	ՄԱԹԻՆԻԿ ՄԱԼԷԶԵԱՆ
Ուղեւորութիւն Անքոնայէ	
Բիւզանդիոն	ՅՈՎՀ. Վ. ԽԻՍՔՃԵԱՆ

Ստացանք ԲԱԶՄԱՎԷՊ հանդէսին ի յուլիսի ամսաթերթն՝ որուն բովանդակութիւնն է,—Վենետիան,—Նկարագիր Նախիջեւանի, Դիրք մանկութեան Յիսուսի [Մատեն.]—Հայ լեզուն յեւրոպա,—Մանկութիւն,—Լա ԺԵՐՎԷԶ [Զրոյց],—Ելեկտրական զօրութիւն։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Արտաքին Թղթակցութեանց քարտուղար անուանեցաւ Նուրի պէյ, անօրէն վիճակագրութեան դիւանին Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան, և իրեն յաջորդեց Թէֆիկ պէյ, Նախորդ խորհրդական օսմանեան դեսպանատան Բեդերսպուրկի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ իտալական դեսպանատան խորհրդական Տը Պիզիօ մարքիզին և առաջին Թարգման Պ. Պարոնիի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ Մէարիֆի բարձրագոյն ժողովոյ անդամներէն Սէյտ Նուրէտտին էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ իտալական դեսպանատան պահակ շոգենաւին հրամանատար հազարապետ Պ. Քաբբոլլի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Ատանայի նահանգին կեդրոնական Նախիյէ Հասան Սըրրը էֆէնտիի և ի Պէրութ հրատարակեալ Լիսան-իւլ-Հալ լրագրոյ արտօնատէր Խալիլ Սարգիս էֆէնտիի։

Լիաքաթի ոսկի չքանշան Հանրային Պարտուց վարչական ժողովին նախագահ Պ. Վինսընթ Քայլարի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՋԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ. — Առողջապահական վարչութիւնը՝ հնտախտի դէպքերու վրայ հետեւեալ տեղեկագիրը մատուցած է կայս. պալատան առաջին քարտուղարութեան.

Թուական	Դէպք	Մահ	Տեղ
1 հոկտ.	31	18	Բէչթա
2 հոկտ.	29	17	Բէչթա
Սեպ. 28էն հոկ. 1	1	3	Կէրչ
1 հոկտ.	14	13	Կարին
2 հոկտ.	12	7	Կարին
1 հոկտ.	10	4	Իլիճէ
Սեպ. 29էն հոկ. 1	2	2	Մասուն գիւղ

Մարսիլիոյ մէջ հանրային առողջութիւնն սկսած է բարւօքիլ։ Հոկտ. 1ին հնտախտի մէկ դէպք պատահած է։

Քիրմանշահի, Նէհավէնտի և ուրիշ երկու տեղերու մէջ հնտախտն անհետացած է։

Երէկ գիշեր երկաթուղայ կառախումբով Ճիսրը Մուսթաֆա Փաշայի մաքրանոցը՝ 53 ուղեւորներ ժամանելով քարանթինայի ենթարկուած և 32 ուղեւորք ալ աւարտելով քարանթինայի պայմանաժամն ազատ անցագիր ստացած են։ Հոկտ. 2ին Ջիպէֆճէի մաքրանոցը՝ 4 ուղեւորներ ժամանած են, ի Գարագօլ՝ 4 և ի Տէվէ Պաղըրսան՝ 62։ Այդ ուղեւորք քարանթինայի ենթարկուեր և Ջիպէֆճէի մաքրանոյին մէջ 12 ուղեւորք քարանթինայի պայմանաժամն աւարտելով ազատ անցագիր ստացեր են։ Թէ այդ մաքրանոցներուն և թէ Վանայ նահանգին մէջ հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։

Հոկտ. 2ին, Գավագի մաքրանոցին մէջ քարանթինա սպասող 419 ուղեւորաց և նաւաստեաց, ինչպէս նաեւ Սինոպի մաքրանոցին մէջ 391 ուղեւորաց և 334 նաւաստեաց ու քարանթինայի շղթային պահապան զինուորաց առողջական վիճակն և Սինոպի ու շրջակայից մէջ հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ են։

2 հոկտ. 92 ՆԱԽԱԳԱՀ

Առողջապահական Ժողովոյ

—Եէմէնի կուսակալութիւնը հոկտ. 3 թուականաւ հեռագրած է կայս. պալատան առաջին քարտուղարութեան թէ սեպտեմբեր 21էն ի վեր ի Գամառան՝ և 27էն ի վեր՝ ի Հոտէյտա հնտախտի դէպք չէ պատահած։ Սեպտ. 19էն ի վեր ի Մինահէ հնտախտը նուազած ըլլալով, նոր զինուորք Սանաա ղրկուած են, որոշմամբ յատուկ յանձնաժողովին։ Նահանգին միւս կողմերուն մէջ հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։

—Տրապիզոնի կուսակալն և Սինոպի մաքրանոցին վերատեսուչը հոկտեմբեր 4 թուականաւ հեռագրած են թէ նահանգին ամեն կողմերուն և մաքրանոցներուն մէջ հանրային առողջութիւնը և քարանթինայի շղթաներու պահապան զինուորաց առողջական վիճակը գոհացուցիչ են։

—Այտընի կուսակալութիւնը հոկտ. 3 թուականաւ կը հեռագրէ թէ հոկտ. 1ին Կլազօմէնի մաքրանոցը ժամաներ են երկու շոգենաւք՝ աւստրիական ու անգլիական որոց մէն Թրիէսթէէն և երկրորդը Մարսիլիայէն կուգար։ Այդ շոգենաւք քարանթինայի ենթարկուեր են։ Նաւաստեաց առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։

—Կարնոյ կուսակալը հոկտ. 3ին կը հեռագրէ թէ Կարնոյ քաղաքին զանազան թաղերուն մէջ առջի օրուան վարակեալ 12 անձերէ 7ը նոյն օրը մեռեր են և նորէն 12 անձինք վարակուեր են։ Նահանգին միւս կողմերուն մէջ ոեւէ դէպք չէ պատահած։

—Ադրիանուպոլսոյ կուսակալութեան հոկտեմբեր 4 թուական մէկ հեռագիրը կը ծանուցանէ թէ նոյն գիշերը Ճիսրը Մուսթաֆա Փաշայի մաքրանոցը 20 ուղեւորներ ժամաներ և քարանթինայի ենթարկուեր են։ Հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։

—Գոսօվայի կուսակալը կը հեռագրէ թէ հոկտեմբեր 2ին Տէվէ Պաղըրսան մաքրանոցին մէջ 72 ուղեւորք քարանթինայի ենթարկուեր են, որոց առողջական վիճակը գոհացուցիչ է, և շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին ամեն հանգստութիւն կը վայելեն։

—Տպագրական Տեսչութիւնը նկատելով որ Սաֆի լրագիրը կանոնաց հակառակող ընթացից մէջ գտնուած է, ազդարարած է արտօնատիրոջ՝ որ եթէ իւր այդ ընթացքը կրկնէ խիստ պատժոյ պիտի ենթարկուի։

—Պրուսայի կուսակալութիւնը հեռագրած է Ներքին գործոց Նախարարութեան թէ անցեալները Գուլաի թղթատարը զարնող աւազակներէ չորսն ևս ձերբակալուեր են շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին և յանձնուեր են դատական իշխանութեան։

—Կարնոյ նահանգին ոստիկանապետ անուանուած է Ճէմալ էֆէնտի, Նախկին ոստիկանապետ Պէրութի։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ վարչութիւնը, կ'ըսէ Հաքիքաթ, տեղեկանալով որ Տրապիզոնէն և այլ այն տեղերէն, որք հնգօրեայ քարանթինայի ենթարկուած են, հազարի չափ նոր զինուորներ պիտի ղրկուին և նկատելով որ այդ զինուորք ի Սինոպ քարանթինա պիտի սպասեն, մինչդեռ նոյն մաքրանոցին մէջ բազմաթիւ ուղեւորք կը գտնուին արդէն և մաքրանոցն անբաւական է այդչափ զինուորներու, որոշած է որ մինչեւ որ քարանթինան բոլորովին վերցուի՝ այդ զինուորք չը ղրկուին և կամ եթէ աղոնց առաքումն անհրաժեշտ է, երեքի բաժնուելով մաս առ մաս ղրկուին։

—Վանէն հոկտեմբեր 3 թուականաւ կը հեռագրեն թէ առողջապահական բժիշկն անձնական տկարութեան պատճառաւ արձակուրդով ճամբայ ելեր է մայրաքաղաքս գալու համար։ Անոր տեղ առժամեայ բժիշկ կարգուեր է Ֆիլիբօ էֆէնտի։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ. —Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Ճէվատ փաշա ուրբաթ իրիկուն կայս. պալատ գնաց և Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւն ունեցաւ։ Ն. Բարձրութիւն չաբաթ առաւօտ ևս կայս. պալատ երթալով ստացաւ Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆՆ հրամայած է որ Սեւ ծովու ազատարարներու լուսանկարներն առնուին իրենց գործիներով և իրեն մատուցուին։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ. —Երէկ, Նախարարաց Խորհրդոյ նիստէն առաջ, յանձնաժողով մը ի նիստ գումարուեցաւ ընդ նախագահութեամբ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և անդամակցութեամբ Ելմտական Նախարար Վսեմ. Նազիֆ էֆէնտիի ու կայս. անձնական գանձուն նախարար Վսեմ. Միքայէլ էֆէնտիի։

ԴԱՏԱԿԱՆ Նախարարութիւնը, կ'ըսէ Սապահ, պէտք տեսած է քննել Բերայի ընդհանուր դատախազութեան դիւանին գործառնութիւնները։ Պոլսոյ վերաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազ Խալիլ պէյ քննիչ կարգուած ըլլալով՝ չաբաթ օրը նոյն պաշտօնատունը գնաց և սկսաւ քննել 1300 տարիէն ի վեր եղած արձանագրութիւնները։

—Ձեռնհաս իշխանութիւնը նկատելով որ յանցանքով (ճիւնհա) ամբաստանուած անձինք քննութեանց և դատավարութեանց յետոյ վերաքննութեան ու վճռաբեկ ատենի դիմելու պահուն ազատ կը թողուին, պարագայ մը ուրկից այլ և այլ անտեղութիւնք կը ծագին, հրահանգ ուղղած է ամեն կողմ որ դատապարտեալք վերաքննիչ ատենի յատուկ բանտը դրուին և կամ տեղւոյն և պարագային համաձայն, մինչեւ որ այդ գործողութիւնք աւարտին, ոստիկանութեան հսկողութեանը ներքեւ գտնուին։

—Կայս. Իրատէ մը հրամայած է որ մայրաքաղաքիս ու գաւառաց բանտերուն վիճակը աւելի եւս բարեկարգուի, բանտարկելոց հագուստներու օձիքին վրայ թուահամարներ դրուին և ոճրի, յանցանքի ու օրինազանցութեան համար բանտարկուածներն ալ իրարմէ զատուելով՝ առանձին տեղեր դրուին։ Կայս. սոյն Իրատէն կայս. պալատան առաջին քարտուղարութեան կողմէ հաղորդուած է Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին։

ԶՄԻՒՌՆԻԱՅԷՆ կը գրեն թէ Համիտիյէ շոգենաւային ընկերութեան Նախագահ Մատթէոս էֆէնտի Պալեօզեան հրաժարած ըլլալով, նոյն ընկերութեան ժողովոյ որոշմամբ Նախագահ կարգուած է Գրիգոր էֆէնտի Էսայեան։

ԱԾՈՒԽԻ գինն այս օրերս սովորականէն աւելի բարձրացած ըլլալով, Ներքին գործոց Նախարարութիւնը գրած է Գասթամունիի կուսակալութեան որ ածուխ պատրաստող վայրերու մէջ հարկ եղածն ի գործ դրուի ի Կ. Պոլիս ածուխ ղրկելու համար։

ԿԱՐՆՈՅ նահանգին այս տարուան հունձքերը նախորդ տարիներու բաղդատմամբ բաւական նուազ ըլլալով գիներն սկսած են բարձրանալ։ Նահանգին խառն ու թաղապետական ժողովները նկատելով որ արմտեաց գիները ձմեռն աւելի պիտի բարձրանան և այն ատեն նահանգին դիւց պահանջմամբ առ այդ ոեւէ է դարման անկարելի պիտի ըլլայ, հարկ եղած միջոցները ձեռք առած է որպէս զի սաստիկ ձմեռ եղած պահուն երբ ճամբաները գոցուին և շրջակայներէն կարելի չըլլայ ցորեն բերել, յայնժամ Կարնոյ շուկային մէջ պատրաստ արմտիք գտնուին պէտք ունեցողներուն վաճառուելու համար։ Այս որոշում հեռագրաւ մատուցուած է Ներքին գործոց նախարարութեան։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն թէ, ծաղկախտն որ ի սկզբան քաղաքին աղքատ թաղերուն մէջ միայն ճարակուած էր, սկսած է երկիւղալի կերպիւ սաստկանալ. ամեն թաղ, ամեն փողոց քանի մը զոհեր կուտայ համաճարակին։ Յունաց հիւանդանոցին սրահները ծաղկախտաւորներով լեցուն են. Սէնդ-Անդուան կաթոլիկ հիւանդանոցը՝ տեղ չունենալուն պատճառաւ հիւանդները կը մերժէ. Իզմիրի լրագիրք կ'առաջարկեն որ նախազգուշական միջոցներ ձեռք առնուին։ Լրագիր մը ապացոյցներով ծանուցեր է թէ միեւնոյն կառքերը որք հասարակութեան կը ծառայեն, կը գործածուին նաեւ ծաղկախտաւորներ փոխադրելու կամ հիւանդանոց և կամ հեռաւոր թաղեր։ Հիւանդութեան ծաւալման գլխաւոր մէկ պատճառն ալ այս է եղեր։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.—Անցեալ օր մեծկակ գողութիւն մը գործուեցաւ Պէլ-վիւ օթէլն ի Ֆէնէր-Պաղչէ՝ օսմ. Հանրային պարտուց վարչութեան օրէնսգէտ խորհրդականի օգնական Աբիկեան էֆէնտիի կնոջ սենեկին մէջ։

Տիկին Աբիկեան, որ գիւղագնացութեան պատճառով Պէլ-վիւ օթէլը կը գտնուի իր ամուսնոյն հետ, պարտէզը նախաճաշէն ետք, իր սենեակն ելած էր երբ նշմարեց որ դարակներն և գզրոցները կոտրուած էին և գոհարներն անհետ եղած։ Անմիջապէս օթէլին սպասաւորներէն Փեթրոյի վրայ կասկած եղաւ, որ նախընթացի պահուն հինգ ղրուշ ուզած էր վարպետէն՝ Բերա երթալու համար։

Փեթրօ անհետ եղած է և զայն գտնելու համար ցարդ եղած խուզարկութիւնները ապարդիւն մնացած են։ Ոստիկանութեան նախարարութիւնն ամեն կողմ հեռագրով հաղորդած է գողին նկարագիրը որ յոյժ դիւրաւ կը ճանչցուի. բարձրահասակ, նիհար, թխագոյն, դանակի հարուածի սպի մը աջ ձեռքին վրայ և հրացանի երեք սպիներ աջ բազուկին վրայ. աւասիկ «մասնաւոր նշաններով», որք ինքնին կրնան յայտնել թէ ի՜նչ անմեղ անցեալ մը ունեցած է Փեթրօ, և գրեթէ ամենուրեք քարանթինա ըլլալուն պատճառաւ, կը յուսացուի որ գողն իսկոյն ձեռք անցուի։ Գողցուած նիւթերն են՝ 6 մեծագին մատանի, 5 ապարանջան, ադամանդազարդ 3 գնդասեղ, զոյգ մը արծաթէ եւ սատափէ դիտակ։

ՋՈՒՐԻ ՍՈՎ.—Երկար ժամանակէ հետէ անձրեւած չըլլալուն եւ ջրամբարներն յոռի վիճակի մէջ գտնուելնուն պատճառաւ, անոյշ ջուրի պակասութիւնը հետզհետէ զգալի է մայրաքաղաքիս մէջ, մասնաւորապէս ի Բերա, Բանկալթի և Գասըմ-Փաշա։ Երկու շաբաթ առաջ, կայս. հրամանաւ՝ քաղաքապետութիւնը համաձայնած էր Տէրքոսեան ընկերութեան հետ, ջուր հայթայթելու համար վերին Վոսփորի աղբիւրներուն որ ցամքած էին։ Այժմ, միեւնոյն կայս. հրամանին համեմատ, նոր համաձայնութիւն մը գոյացեր է քաղաքապետութեան և Տէրքոսեան ընկերութեան միջեւ, ջուր հայթայթելու համար Գասըմ Փաշայի, Խասգիւղի և Թօփհանէի ինչպէս նաեւ թաղապետական Դ. և Ե. շրջանակներու գլխաւոր աղբիւրներուն։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքին խնդրանօք, Ռուսիոյ Սինոդը խոստացեր է հարկ եղած դիւրութիւններն ընծայել Ֆէնէրի Պատրիարքարանին՝ Մոսկուայի պատրիարքական փոխանորդարանին գործերը կարգադրելու համար, որուն կալուածները գրաւելու սպառնալիք ըրած են պարտապահանջք։

ՊԱՆՏՐՄԱՅԻ Պալըքը անուն ջերմուկներուն մօտ քարեր գտնուեր են նկարներով ու յունական գրերով քանդակեալ, որոց վրայ մերկ մարդեր նկարուած են գլուխնին ու մազերնին լուալու դիրքով։ Նոյնպէս գտնուած են յունական արծաթ ու պղինձ դրամներ։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութեան և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան միջեւ տրուած որոշման մը համաձայն, գաւառաց մէջ գտնուած կրթական պաշտօնէից ամսաթոշակները յետայսորիկ պիտի վճարուին Երկրագործական Դրամատան սնտուկներուն կողմէ։

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ ուղեւորող զինուորական բժիշկներն երէկ Տրապիզոն ժամաներ են, ուր երկու օր հանգիստ առնելէ յետոյ դէպ ի Թէհրան ճամբայ պիտի ելնեն։

ՏՈԼՄԱ ՊԱՂՉԷԻ կայարանին յատուկ գործիներու գնման համար որոշուած էր ծախսել 35,000 ոսկիէ աւելի գումար մը։ Թնդանօթարանի վերատեսչութիւնն օսմ. կայս. Պանքային միջոցաւ այդ գումարէն 4000 ոսկի ղրկած է այն տեղն, ուրկից պիտի գնուին այդ գործիներ։

ԵՐԶՆԿԱՅԻ գաւառին մէջ այս տարի տնկուած են 17,832 թթենիներ, 95,167 պտղատու և 492,483 ոչ-պտղատու ծառեր։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ Ինէկէօլ գաւառակի Տօմանիչ գիւղաքաղաքին ու մէկ քանի գիւղերուն մէջ ծաղկախտ երեւան եկած ըլլալով, կուսակալութեան կողմէ երկու բժիշկներ ղրկուած են անդ պատուաստի համար։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ վերատեսչութեան պաշտօնատան մէջ նոր դիւան մը պիտի հաստատուի։ Այդ դիւանին մէջ պիտի պաշտօնավարեն նաեւ Տարիւշշէֆաքայի այն շրջանաւարտք որք Փարիզի մէջ իրենց ուսումն աւարտելով մայրաքաղաքս դարձած են։

ԲԱՔԷ ընկերութեան «Լա Կօլ» շոգենաւը անցեալ շաբթու քարաժայռի մը զարնուեր է Սամոսի և Չէշմէի միջեւ։ Նաւուն յառաջակողմէն ճեղքուածք մը բացուեր է։ Ընկերութիւնը 75,000 ֆրանք պիտի վճարէ արկածեալ նաւուն ազատման համար։ «Լա Կօլ»ը Սամոսէն գինի բեռցած էր և Չէշմէ կերթար իր բեռն ամբողջացնելու համար։

ԹԷ Ի՞ՆՉ ԿԸ ԿՈՐՍՆՑՈՒՆԷ ՇՈԳԵՆԱՒԻՆ ՄԷՋ ՔՆԱՑՈՂԸ. — Եթէ այն ժամանակը ծովու վրայ շոգենաւային երթեւեկութիւնք այսքան ընդհանրացած ըլլային, շատ հաւանական է որ Աստուած տասնաբանեայ պատուիրանքներուն վրայ հետեւեալ պատուիրանքն ալ աւելցուներ. «շոգենաւին մէջ մի՛ քնանար». բայց մարդիկ՝ փորձառութենէ խրատուելով՝ ի նկատի առած են այս պարագան որմէ շատ չարիքներ կրնան յառաջ գալ, և արգելք դրած են որ շոգենաւին մէջ ոչ ոք չի քնանայ. Շիրքէթի Խայրիէն ալ այս արգելքը դրած էր իր շոգենաւերուն համար։

Բայց եղաւ որ շաբաթ առտու, երբ Շիրքէթի Խայրիէի թիւ 41 շոգենաւը Պէյլէրպէյիէն կամուրջ կ'իջնէր, ի Պաղչէ Գաբու ատամնաբուժութիւն ընող հայ մը, անգիտակ գալով անուշիկ յիշեալ պատուէրին, քամառաին մէջ երկնցա՜ւ և՝ մեքենայներուն հածանուաց խորթիւնէն օրօրուած՝ սկսաւ մի՜կ մի՜կ քնանալ։

Եւ երազեց որ—երա՜զ, կը հասկնա՞ք, խաբուսիկ բան մը—ինք շոգենաւի մը քամառաին մէջ կը քնանայ կոր միս մինակ. նոյն պահուն մարդ մը, չարագուշակ դէմքով և վարանոտ շարժումներով, կամացուկ կամացուկ քովիկը կը մօտենայ, շուրջը կը նայի,—միշտ երազ— ձեռքը վեր կ'առնէ, երկու մատիկը իր բաճկոնակին գրպանին կը մօտեցունէ, մէջը կը սահեցունէ մեղմիւ, և դուրս կը հանէ նորէն երկու մատերն՝ այս անգամ ոսկի ժամացոյցով մը զարդարուած, ու կ'առնէ կը քալէ։ Ատամնաբոյժը, թէեւ անհաճոյ սարսուռ մը կը զգայ, բայց մտածելով որ—միշտ երազ—մարդը ժամացոյցը նորէն տեղը պիտի դարձնէ, կը շարունակէ ննջել անմեղի ննջով։

Մինչ այս մինչ այն շոգենաւը կամուրջ կը հասնի. ուղեւորք դուրս կը խուժեն մեծ ժխորով, որմէ յանկարծ կ'արթննայ մեր ատամնաբոյժը, կը յօրանջէ, աչուըները կը շփշփէ և ոտքի կ'ելնէ։ Սա՛նկ կը նայի մէյ մը շուրջը, ոչ ոք. ձեռքը գրպանը կը խոթէ ժամը նայելու համար և սոսկալի աղաղակ մը կ'արձակէ.

—Ա՜հ։

Ժամացոյցը չկար։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՓՈՐՁ. — Մախսուսէի «Թիւրք» շոգենաւին Նաւապետ Հայտար էֆէնտի երէկ ի Գասըմ փաշա իւր տան մէջ անձնասպանութիւն փորձեց և իւր մարմնոյն այլ և այլ մասերը ածելիով կտրեց, սակայն իմացուելով բժիշկ բերուեցաւ և նախնական դարմանները տրուեցան, սակայն վէրքերը բաւական ծանր են։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ շինութեանց նախարարութիւնն որոշած է որ Ֆրանսայի երկրագործական վարժարանաց միոյն մէջ գտնուող օսմանցի աշակերտք, որք ցարդ ցերեկօթիկ էին, յետ այսօրիկ գիշերօթիկ ըլլան։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆ իմանալով որ Սկիւտարի նաւամատոյցին մօտ գտնուած հացագործի մը փուռին ջրհորին մէջ կոյուղիներու ջուրը կը խառնուի, յետ քննութեան հաստատած և այդ ջրհորը գոցել տալու համար առ այժմ կնքոյ ներքեւ առնել տուած է։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՓԵՇԹԱ, 15 հոկտ.—Երեկուընէ ի վեր, 24 վարակեալ 6 մեռեալ։

ՊԵԼԿՐԱՏ.—Նախարարաց խորհուրդն որոշեց լուծել Սքուբչինան դէպ ի վերջ դեկտեմբերի։

ՓԱՐԻԶ.—Կ. Պոլսոյ ֆրանսական դեսպանատան խորհրդական Պ. Լօժիէ Վիլառ Հայթիի ֆրանսական դեսպան կարգուեցաւ։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԵՇԹԱ, 16 հոկտ.—24 ժամէ ի վեր, 23 վար. 10 մեռեալ։

ՀԱՄՊՈՒՐԿ.—Երէկ, 10 վար. 3 մեռ.։

ՍԵՎԻԼԼ.—Սպանիոյ մանուկ թագաւորն, որ ստամոքսային թեթեւ տենդ մը կը տառապէր, հիմակ աղէկ է քիչ մը։

ՍՕՖԻԱ.—Պուլկարի և Սվօպօտա լրագիրք կը ծանուցանեն թէ պուլկարական փոխառութիւնը կնքուեր է, և պայմանք պիտի հրատարակուին յետ վաւերացման առաջիկայ Սօպրանեէին մէջ։ Ի Սիլիստրէ, երկրաշարժէ տուն մը փլաւ, ուրիշ տուներ ալ վնասուեցան, բայց մարդու վնաս չեղաւ։

ԹՐԻԵՍԴԷ.— Լոյտի վարչական խորհուրդը կարեւոր բարենորոգումներ որոշեց

1893ի երթեւեկներուն համար, արեւելեան Նաւահանգստաց միջեւ երթեւեկներն ընդարձակելու և արագացնելու նպատակաւ Պիրէօսի և Իզմիրի միջեւ շոգենաւ պիտի բանի, Փոքր Ասիոյ այն կողմը նոր նաւահանգիստներ շոգենաւ պիտի հանդիպի, նաեւ Մերսինի և Կ. Պոլսոյ միջեւ, ու փոփոխմունք պիտի մուծուին Սեւ ծովու երթեւեկներուն մէջ։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 5 Հոկտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ		109 3/4
3 » Փարիզի »		22 97 1/2

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՈՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ գոց. [Միաց. Դ. Սէրի]		24 14
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	24 11 1/2
Կէս օրին	»	24 11
Թաճվիլաթը Օսմանիյէ երէկ երեկոյ		83 07
» » ժամ 5ին		83

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	Ա. Սէրի	55
»	Բ. »	31 7/8
»	Գ. »	24 11 1/2

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	5 06
Քրէտի Ժէնէրալ	» »	7 34
Պանք տը Քօնս.	» »	4 32
Յօս. Շանժ է վալէօր	» »	4 20
Րէժի	» »	16 12
Թրամուէյ	» »	396
Բումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	94 1/4
Բաժնեթուղթ Լաւրիօնի		85

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 28
Անգլիական ոսկի	»	110 14
Մարք Գերմանական ոսկի	»	107 20
Իմբէրիալ	»	90
Քրիմիյ	»	51 20
Բուպլ Թղթադրամ	»	9 03
Մեծ. արծաթ (տալլր.)	»	107 06
Մանր արծաթ	»	101
Մէթալիք	»	99
Թասֆիյէ	»	— —
Տօկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	5

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 15 Հոկտեմբեր

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	99 20
» » 4 1/2 %	106 10
Օսմանեան քոնսօլիտէ Սէրի Դ.	22 27 1/2
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	476 25
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	432 50
Օսմանեան Երկաթուղի	94 50
» Րէժիի բաժնեթուղթ	376 25
Պանք Օթօման	605
Քրէտի Լիօնէ	785
Իտալական Ռանթ 5 %	92 75
Եգիպտական միացեալ	501 25
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 15
Օսմանիյէ Օսմանեան քոնսօլիտէ)	381 87 1/2

ԼՈՆՏՈՆ, 15

Անգլ. քոնսօլիտէ	97 12
Օսմ. » Սէրի Դ.	22
» » Ա.	55
» » Բ.	31 1/8
» » Դ.	22 1/4
Օսմ. փոխառութիւն 1871	96 1/4
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լօն)	93 1/4
Պանք Օթօման	14
Այտընի երկաթուղի	19 1/4
Գասապայի երկաթուղի	12 1/2[*]
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)	99 1/2
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	105 1/4
Տօմանիալ (փոխառ. Ռոչիլտ)	105 1/4
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 324

ՎԻԷՆՆԱ, 15

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	119 90
» Փարիզի »	47 52
Օսմանեան Րէժիի բաժնեթուղթ	176 25
» երկաթուղի	45 60

ՊԵՐԼԻՆ, 15

Օսմանեան Երկաթուղի	92
Օսմ. Րէժի	187 50
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 290
» Փարիզի »	80 60

ՓԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

ՓԱՐԻԶ, 15

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	99 15
Եգիպտական միացեալ	501 25
Օսմ. քոնսօլիտէ Սէրի Դ.	22 20
Օսմ. երկաթուղի	94 30
Օսմ. Րէժի	377 50
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	476 25
Բրիօրիթէ Թիւրք	432 50
Պանք Օթօման	605
Օսմանիյէ	— —

ԱՅՎԱԶՈՎՍՔԻ

Թիֆլիզի հայ թերթերուն մէջ կը կարդանք հետեւեալ շահեկան տեղեկութիւնները·

Յայտնի նկարիչ Յովհաննէս Այվազովսկի գալ տարւայ Չիկագօի ցուցահանդիսին ներկայ գտնվելու նպատակով՝ օրերումս Օդէսայի վրայով ուղեւորվեց արտասահման։

«Ռուսկի Վեդոմոստի» լրագրի սեպտեմբերի 11ի համարում տպված է մի յօդուած, որը գլխաւորապէս վերաբերվելով Այվազովսկու ճանապարհորդութեան ծրագրին, աւելորդ չի լինի թարգմանաբար-քաղուածօրէն մէջ բերել նրա ուշադրութեան արժանի կէտերը։

Յօդուածագիրը՝ մի ուրիշ երիտասարդ նկարչի հետ Այվազովսկուն տուած իր այցելութիւնը նկարագրում է այսպէս։

Երբ մենք ներս մտանք «Պետերբուրգ» հիւրանոցը, նկարիչը մի տիկնոջ և իր բարեկամ Վասսայի հետ պատշգամբում նստած, ցոյց էր տալիս այդ ժամանակ ծովի վրայ ման եկող [illegible] առագաստաւոր ֆալակները, որոնք թեթեւ օրօրվում և սլանում էին։

Ականաւոր գեղարուեստագէտը մեզ տեսնելով, շուտով վեր կացաւ տեղից եւ սիրալիր կերպով ընդունելով՝ ասեց. «Մեծապէս շնորհակալ եմ ձեր ուշադրութիւնից. կ'աշխատեմ պատմել ձեռնարկած ճանապարհորդութեանս ծրագրի մասին։»

Ի դէպ է ասել, որ չը նայած Այվազովսկու 75 տարեկան զառամեալ հասակին, այնու ամենայնիւ նա ունի աշխոյժ արտայայտութիւն, խօսում է բարձրաձայն, ուրախ է և երբեմնակի սրախօսում էլ է։

Այցելութեան ժամանակ նա ասեց· «Ուղեւորութեանս գլխաւոր նպատակն է նորից տեսնել ովկիանոսը և վերանորոգել 40ական թւականներին կատարած ճանապարհորդութեան ժամանակ ստացած տպաւորութիւնները։ Սիրում եմ այն տպաւորութիւնները, ջրերի այն անսահման գեղեցկութիւններով լի տեսարանը։ Նայում եմ յաճախակի փոփոխվող այն տեսարաններին և հոգիդ խաղաղուելով՝ ցանկութիւն է ծնվում մէջդ՝ բոլորը, բոլորը ընդունել եւ պատկերացնել կտաւի վրայ։

Ապա շարունակեց· «Նիւ-Եօրկում կը լինեմ, այնտեղից կ'ուղեւորվեմ Վաշինգտօն, ուր ձմեռը անցկացնելով՝ կարելոյն չափ աշխատելու եմ նկարել ճանապարհին բոլոր տեսածներս։ Պետերբուրգի գեղարուեստական ճեմարանի միջոցով ուղարկել եմ Չիկագօ՝ ի ցոյց դնելու մօտ 15 պատկերներ· սրանցից երեքը գրեթէ 15 տարի առաջ եմ նկարել, որոնք պատկերացնում են Կոլումբոսի Ամերիկա գտնելու շրջանից դէպքեր. Մնացածները վերջին ժամանակւայ գործ են և մեծ մասամբ Իտալիայի, Ղրիմի և այլ տեսարաններ են ։ Ի միջի այլոց երկու պատկերը ներկայացնում են ռուս ժողովրդի շնորհակալութիւնը այն առատ նուիրաբերութեան համար, որ ցոյց տուին Հիւսիսային Միացեալ Նահանգները։ Մինը պատկերացնում է ցորեն բերող «Միսսուրի» շոգենաւի գալուստը· ծովափում ներկայ գտնվող խուռն բազմութիւնը գոհունակ դէմքերով ողջունում է ամերիկացիներին։ Միւս պատկերով կամեցել եմ արտայայտել ռուս ժողովրդի այն ուրախութիւնն ու համակրանքը դէպ ի ամերիկացիները, որոնց սովի ճգնաժամում մեզ օգնութեան հասան· այս նպատակով պատկերացրել եմ սովից տանջուող մի ռուս աղքատիկ գիւղ ։ Տօն օր է ։ Ժողովուրդը խումբ խումբ թափված է փողոց· սրա միջով սլանում է երեքձիեան կառքը, որտեղ կարմիր գօտիով մի ռուս կտրիճ է նստած, նա գլխարկը վար է առել և Հիւսիսային Միացեալ-Նահանգների դրօշակը բռնել է բարձր ու բարձր· այս երկու պատկերներն էլ դրվելու են Չիկագօի ցուցահանդէսում։ Մինչեւ ցուցահանդէսի բացվելը այցելելու եմ Նիագարան· գիտէք, այդ նշանաւոր ջրվէժը լի է բնութեան հրաշալիքներով ։ Այնտեղ պիտի ճիգ թափեմ նկարել զանազան էտիւդներ, կազմել ուրուագծեր եւն։ Ցուցահանդէսի բացումից քանի օր անցած կը վերադառնամ իմ երկիրը, ի հարկէ, եթէ կենդանի մնամ», ժպտելով աւելացրեց Այվազովսկին։

Ապա խօսք բացվելով Օդէսայի մասին՝ Այվազովսկին ասում է, թէ այս քաղաքը ինչպէս մի գեղեցկուհի, հետզհետէ պճնում ու զարգանում է և թէ շուտով զուգէ կարողանայ համեմատվել եւրոպական ամենալաւ քաղաքների հետ։

Մի քանի մանրամասն խօսակցութիւններից յետոյ այցելուները բարի ճանապարհ մաղթելով դուրս եկան։ Տ. Ռ.

Օդէսա·

ԱՐՄԱՇԷ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐՄԱՇ, 1 Հոկտեմբեր

Վարագայ Խաչին փոքր տօնախմբութիւնը, մեծ տօնախմբութեան պարագայներ զգեցաւ այս տարի։ Օրն էր 27 սեպտեմբեր, ճիշդ չորրորդ տարեդարձն այն աղէտալի հրդեհին որ 1888ին ոչնչացուց Արմաշու վանուց կէսը, յորում կը պարունակուէր և վարժարանին շէնքը։ Դպրեվանքն առ ի չգոյէ յատուկ շինութեան, զետեղուեցաւ առաջնորդարանի սրահներուն մէջ, որ եթէ ընդարձակ էր առաջին տարին՝ երբ աշակերտք 16 էին, կարի անձուկ եղած էր երրորդ տարին՝ երբ աշակերտաց թիւը 32ը անցած էր· իսկ բոլորովին աննկարելի պիտի լինէր չորրորդ տարին՝ յորում աշակերտաց թիւը 44ի պիտի բարձրանայր։

Անցեալ ձմերուան մէջ նախապատրաստութիւնք հրամայուած էին Պատ. Խնամակալութեան կողմանէ, և ներկայ տարւոյ մայիս 4ին սկիզբն եղեւ շինութեան նոր և յատուկ և ընդարձակ ուսումնարանի մը, որոյ նաւակատեաց օրհնութիւնն տեղի ունեցաւ սեպտ. 27ին, սկզբնաւորութենէն չորս ու կէս ամիս յետոյ։

Աշակերտաց եկեղեցական կոչման մէջ յառաջանալուն խնդիրն ալ ի սկզբանէ որոշուած էր ընդհանրապէս· որ փոքրահասակ աշակերտներ չառնուին, իրենց դպրոցին շրջանին մէջերը սարկաւագ ձեռնադրուին, և ի վերջ շրջանին աբեղայական, և շրջանաւարտութիւնն եւս կակական վարդապետութեամբ նուիրագործուի։ Տարիներու հաշուին ի կախ էր թողուած փորձառութենէն օգտուելու համար, և այս պարագային մէջ հաստատուեցաւ, վեցամեայ ընել շրջանը, և շրջանին կիսուն տալ սարկաւագութիւնը։ Այդ որոշման գործադրութիւնը պէտք էր կատարել երիցագոյն աշակերտաց վրայ, որք անցեալ յուլիսին յաջողութեամբ կատարած էին երրորդ տարւոյ քննութիւնները։ Օրինական և ձեւական գործողութիւնք լրացան յաջորդ ամիսներու մէջ, և պատրիարքական հրամանագիրը արձակուեցաւ սեպտեմբեր 24ին, և գործադրութեան համար Վարագայ Խաչին տօնախմբութենէն յարմարագոյն օր դժուար էր գտնել։

Այդ պարագայք լսուած էին կանուխ, Վարագայ Խաչի ուխտաւորք որք մեծաւ մասամբ Նիկոմիդիա և Ատաբազար քաղաքներէ կը հաւաքուին, առաւել բազմաւոր էին, և օդոյն պայծառութիւնն կը նպաստէր հանդիսին արտաքին փայլերեանց։

Ուրբաթ երեկոյին Կոստանդնուպոլսէ հասաւ նոր տարւոյ առաջին դասարանը կազմելու սահմանեալ երկոտասան աշակերտացուք, շաբաթ առաւօտուն պաշտամունք կատարուեցան մեծահանդէս հոգեհանգստեան կարգով ի վերայ գերեզմանի հոգելոյս Գէորգ Եպիսկոպոսի Ալիքսանեան, վերջին վախճանեալ վանահօր ի 1872, որ և եղեւ նորոյ տաճարին շինութեան աշխատողն ի վարդապետութեան և աւարտողն ի վանահայրութեան։ Նոյն երեկոյ Արմաշու Հրաշափառը կարգացուեցաւ, որ է հանդիսաւոր թափօր մը յառաջնորդարանէ յեկեղեցին, ամենայն զարդուք և ամենայն ուխտիւ։ Նոյն երեկոյին ժամերգութենէ վերջ, նախ երկրորդ դասարանի փոխադրեալ ութն աշակերտք ստացան դպրութեան աստիճանները, որք էին Յարութիւն Պզտիկեան Ենիճէցի, Հրանտ Կիրակոսեան Լիզեցի, Մանուկ Պետիկեան Յաղթուկցի, Նշան Կորկոտեան Սեբաստացի, Գառնիկ Բապոլճեան Պարտիզակցի, Յովհաննէս Նալբեան Պրուսացի, Սարգիս Գրալեան Նիկոմիդացի և Ստեփան Թէքէեան Պանտըրմացի։ Սոցա ընկերակից է Երուանդ Մարգարեան Կոստանդնուպոլսեցի, որ դպրութեան աստիճանները Կ. Պոլսոյ մէջ ընդունած էր կանուխէն։ Ասոնցմէ յետոյ եօթն սարկաւագացուք ստացան կիսասարկաւագութեան աստիճանը, պար առեալ ի բովանդակ Միաբան Հարց և յաշակերտաց սանուց· գիշերուան եկեղեցական ժամերգութեան, որ Արմաշու ուխտաւորական ջերմեռանդութեանց սրտագրաւ կէտերէն մին է եղած, նոր կիսասարկաւագունք երեւցան բուրվառներով ի մէջ դասուն։

Միւս առաւօտուն կանուխ սկսաւ ժամերգութիւնն, և պատարագին թափօրը իջաւ յառաջնորդարանէն, ձեռնադրութեան կարգը կատարուեցաւ ամենայն հնարաւոր մտադրութիւններով և հանդիսութիւններով, որք տօնին փայլն առաւելլու կը ծառայէին։ Ոստիկանաց փոքրիկ խումբ մըն ալ իւր յիսնապետով եկեղեցւոյ դրան մօտ զինուորական պատիւներ կը մատուցանէր թափօրին։ Ժամարար և ձեռնադրող Եպիսկոպոսն, ընթերցուածէն վերջ, ազդու կերպով խօսեցաւ թէ՛ ժողովրդեան և թէ ձեռնադրելոց, ժողովրդեան յայտնեց մեր եկեղեցւոյ մէջ վանական եկեղեցականութեան ունեցած պաշտօնը և փայլը, պատմեց Արմաշու վանուց, ոչ լոկ իբրեւ ուխտատեղի, այլ երբ եկեղեցական վարժարան ցուցած արդիւնքները, յանուանէ յիշեց երանաշնորհ հիմնադրին, Գարաքօչեան Պօղոս արքեպիսկոպոսի երախտիքը, և Պատրիարքական և առաջնորդական աթոռներ պայծառացնող միաբաններն և ցարդ քաղեալ պտուղները, եւ ի վերջոյ յանգեցաւ Նոր Դպրեվանուց նպատակին եւ ուղղութեան վրայ, որուն գլուխ կանգնած էր Ամեն. Պատրիարքն Արմաշու վանահայրութեամբ և Ազգին Պատրիարքութեամբ ստացած փորձառութեամբ, և որուն իրականացման ջանադիր էր բազմերախտ խնամակալութիւն մը։ Իսկ ձեռնադրելոց յիշեցուց իրենց կոչումը և կոչման պարտքերը, պնդելով ընծայացման ժամանակին մէջ ուղղուած հարցման «որչա՞փ ունիցիս իմաստութիւն և սրբութիւն»։ Խորհրդակալութեան պաշտօնն կը կատարէր ուսումնարանին Տեսուչ Արժ. Եղիշէ Ծ. Վ. Դուրեան, իսկ ձեռնադրեալներն էին·

1. Յարութիւն սարկաւագ Կիւլէսէրեան, Այնթապցի.
2. Խաչատուր սարկաւագ Պէհրիկեան, Զարացի.
3. Միքայէլ սարկաւագ Տէր Եղիայեան, Պաղտատցի.
4. Արտաշէս սարկաւագ Սերովբեան, Արսլանպէկցի.
5. Գրիգոր սարկաւագ Սաաթճեան, Ատաբազարցի,
6. Նշան սարկաւագ Համամեան, Ապուչեխցի.
7. Ներսէս սարկաւագ Փափազեան, Վանեցի։

Պատարագին միացեալ մասին սպասաւորեցին նորընծայ սարկաւագները խմբովին, Պատարագէն վերջը նորէն կազմուեցաւ հանդիսաւոր թափօրը, և եկեղեցիէն ելնելով յառաջեց ի դուռն նորաշէն ուսումնարանին որ կ'իյնայ կիցը եկեղեցւոյ դրան հանդէպ։ Դուռն փակ էր, թափօրը կանգ առաւ, Օրմանեան սրբազանն յառաջացաւ միաբան վարդապետօք, և ընդունեցաւ վանաշէն ճարտարապետ Մեծ. Գրիգոր էֆ. Մելիտոսեանի կողմէն, որ արհեստապետաց հետ կ'սպասէր դրան առջեւ, վարելով Վսեմ. Աբիկ էֆ. Ունճեանի անձնական ներկայացուցչութիւնը։ Դուռը բացաւ մատակարարութեան տեսուչ եւ շինութեան վերակացու Արժ. Ներսէս Ծ. Վ. Տէր Բարթողիմէոսեան, բանալին փոխվանահայր և վերատեսուչ սրբազանէն ընդունելով։ Թափօրն յառաջեց մինչ երկրորդ յարկը, ներքաբանի փառաւոր սրահը, ուր ժողովրդեան խուռն բազմութեամբ։ Նախ յորդոր շարականներ երգուեցան, յետոյ ընթերցուածք եւ Աւետարան. և ապա Օրմանեան սրբազան պատմական յիշատակներ յիշելէն յետոյ, նախ եւ առաջ ջերմ մաղթանքներ խօսեցաւ վասն երկար եւ բարեբաստիկ աւուրց մեր Բարեխնամ և Օգոստափառ կայսեր Սուլթան Ապտուլ-Համիտ Խան Ղազի ինքնակալին, որոյ հովանւոյն ներքեւ պահպանուած է հայ ազգը, և կը խնամուի շարունակ և որոյ պաշտպանութեամբ հիմնարկուած և զարգացած են ամեն եկեղեցական և ուսումնական հաստատութիւնք, ընդ որս եւ Արմաշու հին վանքն եւ Նոր դպրեվանքն։ Կրկին և կրկին կեցցէներ և ծափահարութիւններ և ամեններ ձայնակցեցան այդ եռանդուն մաղթանաց, որոյ մասնակից էին և զինուորք՝ բարեւ կեցած։

Յետոյ մաղթեց Ամեն. Պատրիարքի, Վսեմ. բարերարի, Պատ. Խնամակալութեան, աշխատակցաց, միաբանութեան, եւ բարեկամաց աշակերտութեան։ Հանդիսատ մը փակեց հանդէսը, և սորա համար յատուկ պատրաստուած երգը երգանակաւորելով, դարձան ամէնքը յառաջնորդարան, ուր կերուեցան առաւօտուն հանդիսութիւնք եօթն ժամ տեւելով, և երեկոյին կատարուեցան Խաչվերացի և մեծ խաչահանգիստի և սուրբ մասանց թափօրի կարգերը ըստ վանական սովորութեան Արմաշու ուխտատեղւոյն։

* * *

ՆՈՐԱՎԷՊ

ՏԻԿՆՈՋ ՆԱՄԱԿԸ

Ա.

—Տիկինը յաճախ նամակներ կ'ըստանա՞յ, հարցուց Պ. տը Պրէնն։

—Այո, Պարոն, ժամանակէ մ'ի վեր բաւական յաճախ, պատասխանեց ճմրթկած դէմքով սենեկապանուհին։

—Ա՜հ... Եւ ե՞րբ ստացաւ վերջինը... Ո՞ր տեղէն էր։

—Երկու երեք օր առաջ, Բարիզէն էր։

—Լաւ, միայն այդ գիտնալ կ'ուզէի· չ'ըլլայ որ հարցմանս մասին տիրուհիիդ բան մը ըսես։

Պարոն Ալպերդ տը Պրէննը դեռ մէկ տարուան ամուսնացած էր և կը պաշտէր իւր կինը—մի սիրուն արարած, սքանչելի մանրանկար Կրէօզի անհոգ աղջկան, կայտառ բնաւորութեամբ, որ յօժար կամօքը ամուսին ընտրած էր Պ. տը Պրէննը իրեն հաճոյ թուելուն, առանց ո՛ և է ճնշման։ Ուրեմն Պարոնը համոզուած էր սիրուած ըլլալուն, ինչպէս ինքը կը սիրէր։ Բայց նախանձոտ էր Օթէլլոյի նման, սաստիկ նախանձոտ առանց սակայն նորա վայրագութիւնն ունենալու։

Եւ ժամանակէ մ'ի վեր Պարոնուհւոյն վրայ աւելիեւ մտազբաղում մը կը նշմարէր որուն սովորած չ'էր և որ լաւ չէր յարմարէր անոր կայտառ երեսին որ միայն զուարթութեամբ և երիտասարդական ծիծաղով պայծառ էր ոգեւորիլ։

Ամուսնոյն հարցափորձին՝ դեռահաս կինը յայտնի վարանմամբ և շիկնելով պատասխանած էր, թէ կը սխալէր, և արդարեւ ոչինչ չէր յուզած իւր սիրտն ու միտքը· և նոյն պահուն այնպէս սիրուն կերպիւ մատուցած էր իւր ճակատը Պ. տը Պրէննի շրթանց որ սա այլ եւս անկարող եղած էր պնդելու։

Սակայն, օր մը դիպուածաւ դեռատի կնոջ վարդագոյն զարդասենեկէն անցած պահուն, Լուի ԺԵի ջահակալ սեղանի մը վրայ նշմարած էր խառն ի խուռն թողուած ծծուն թղթոյ ճոխ հաւաքածոյն զոր երբեմն նուիրած էր անոր· գետինը աստ անդ ցրուած էին կապուտակ թղթի հազարաւոր մանր կտորներ (անտարակոյս պատռուած նամակ մ'էր, զոր փորձած էր վերակազմել կարդալու համար և չէր յաջողած, շատ մանր կտրտուած ըլլալուն)։ Գրիչը կաղամարին յայնութեամբը գրուած և տակաւին թաց էր· և քիչ առաջ երբ կանչած էր իր Յովսէփ սենեկապանը, պատասխանած էին թէ նա մեկնած էր տիկին պարոնուհւոյն նամակը տանելու համար, քիչ վերջն ալ պարոնուհին դուրս ելած էր։

Տիկին տը Պրէն ոչ ազգական ունէր ոչ բարեկամ թղթակցելու, սակայն և այնպէս նամակ կ'ստանար և կը գրէր առանց յայտնելու իւր ամուսնոյն։

Եւ որո՞ւ կը գրէր։

Պ. տը Պրէնն իւր ամուսնութենէն ի վեր այս առաջին անգամն էր որ սկսաւ կնոջմէն կասկածիլ։

Եւ այդ էր պարոնուհւոյն սենեկապանուհին հարցաքննելուն պատճառը։

Բ.

Ապարանքին դռնապանը ծանոյց Պ. տը Պրէննի որ նամակ մը կար քովը, զոր վայրկեան մը առաջ ցրուիչը բերած էր և որ տիկին պարոնուհւոյն ուղղեալ էր։

—Ցոյց տուէք, յարեց պարոնը։

Նամակին քննութենէն մասնաւոր բան մը չի յայտնուեցաւ։ Հասցէն թէեւ փոքր ինչ տկար այլ բաւական համարձակ ձեռօք գրուած էր անգղ. թղթէ պահարանի մը վրայ առանց գլխագրի, թղթադրոշմներուն վրայ Պուլվառ տիւ Թամբլ արձանագրութեամբ։

—Իսկոյն վեր տիկնոջ սենեկապանուհին տարէք այս նամակը, ըսաւ պարոնը· և գնաց վերնազգեստը, մինչ դռնապանը ծառաներու յատուկ սանդուխէ վեր կ'ելնէր։

Տասն վայրկեան յետոյ Պ. տը Պրէնն կնոջն իմաց կուտար իւր գալուստը· զարդասենեկին մէջ ընդունուեցաւ ուր մտած միջոցին տիկին տը Պրէնն շփոթեալ և յուզուած երեւցաւ աչքին։

Քանի մը հասարակ խօսքերէ յետոյ, յանկարծ գոչեց երեսին·

—Այս ժամուս նամակ մը չի յանձնեցի՞ն ձեզ։

—Նամա՞կ մը։

—Այո··· Նամակաբաշխը ձեր հասցէին նամակ մը բերաւ····

—Ա՛հ, այո··· դերձակուհիէս է։

Եւ դեռահաս կինը երեսը դարձուց շփոթութիւնը ծածկելու համար, բաղդատել ձեւացնելով ասղնեգործութիւնը որուն վրայ կ'աշխատէր, նախատիպ գծագրութեան հետ։

—Ա՛հ, կրկնեց պարոնը։ Բայց ես կը կարծէի որ դերձակուհիդ Օբեռաի ծառուղին կը բնակի, այնպէս չէ՞· նամակը Պուլվառ տիւ Թամբլի թղթատարը կը կրէր։ Նայեցէ՛ք։

—Շատ կարելի է, պատասխանեց դեռահաս տիկինը եւս քան զեւս շփոթեալ։ Դուք գիտեցի՞ք զայդ։ Անտարակոյս, դերձակուհին...։

—Թերեւս սխալած ըլլամ, անգամ մը նայեցէք պահարանին վրայ։

—Աստուա՜ծ իմ, չեմ գիտեր ուր դրի այդ նամակը։

—Բայց այս բոպէիս զայն ձեզ յանձնեցին։

—Ո՛հ, այնքան նշին կարեւորութիւն ունէր· կրկնոցի մը [illegible] էր զոր վերյարդարել կուտայի։

—Տիկին, ընդմիջեց պարոնը, յանկարծ՝ ոտքի կանգնելով, և կօնքերը պըռստած· Դուք սո՛ւտ կը խօսիք··· նամակն ինձ տուէ՛ք։

Այս վայրագ բացագանչութեան առաջ մատաղահաս կինը ցնցուեցաւ և բարձրացնելով արտասուալի աչքերն ամուսնոյն վրայ, հարցուց·

—Սակայն ի՞նչ եղաք դուք։ Ի՞նչ բանի կը հաւատաք ուրեմն։

—Ես միայն տեսածիս կը հաւատամ· ցոյց տուէք ինձ այն նամակը զոր ձեզ յանձնեցին և որուն որ տեղէն եկած ըլլալը ըստ բաւականին չէք կարող բացատրել։

Պարոնուհին ոտքի ելած էր և ամուսնոյն մօտենալով ըսաւ մեղմիւ.

—Բարեկամս, խորին վշտով կը տեսնեմ որ դուք կը կասկածիք թէ ես տգեղ արարքներով կ'զբաղիմ, սակայն կ'երդնում ձեր առջեւ որ ձեզ այնքան մտահոգութիւն պատճառող նամակն ձեր կասկածներն արդարացնող ոչինչ չի պարունակեր, կասկածներ որք գէշ յոյժ պիտի վիրաւորէին եթէ անոնց մէջ չի տեսնէի ձեր ինձ տածած ջերմ սիրոյ ապացոյցն։

—Նորէն կ'ըսեմ, տիկին, տուէք ինձ այդ նամակը։

—Եւ սակայն եթէ չուզեմ տալ, շարունակեց դեռատի կինը, որուն քաղցրահնչիւն և փափկալուր ձայնը ծանրացած և զայրոյթով դողդոջուն եղած էր։

—Եթէ չ'ո՞ւզէք, կրկնեց պարոնը ծանրութեամբ վանկերը շեշտելով և կնոջը նայելով, եթէ չուզէ՞ք· բայց, տիկին, եթէ ես բռնադատէի զձեզ որ ուզէ՞ք։ Եւ այս վայրկենիս կը պահանջեմ ձեզմէ այն նամակը, կը լսէ՞ք, և կը հրամայեմ որ տաք զայն։

—Այսպէս, պատասխանեց պարոնուհին փոքր լռութենէ մը յետոյ, որոյ միջոցին աչքերը գետին խոնարհեցուցած էր, այսպէս ուրեմն դուք կը պահանջէք նամակը։

—Թերեւս, տիկին, կը պահանջեմ ապացոյցն իմ··· Մանկամարդ կինն արագ շարժուածքով մը կեցուց զայն, և մէկ ձեռքը բերնին վրայ դնելով, միւսովը ներկայացուց պահանջուած թուղթն։

—Ահաւասիկ, ըսաւ պարոնուհին, հեծեծանօք լի ձայնով, կարդալէ առաջ խօսք մ'ընէք և կարդալնուդ վերջը յիշեցէք որ դուք հրամայեցիք։

Եւ՛ գլուխը երկու ձեռաց մէջ՝ ինկնալով բազմոցին վրայ, յարտասուս փղձկեցաւ։

Գ.

Պ. տը Պրէնն բոլորովին զբաղեցաւ նամակին ընթերցման, սակայն հազիւ կարդացած էր առաջին տողերն ճակատը շիկնեցաւ և երկրորդ երեսը բանալով ստորագրութեան նայեցաւ։

Զարմանաց ցաւագին բացագանչութիւն մ'արձակեց։

Նամակը գրողն էր մանկամարդ աղջիկ մը զոր ինք հրապուրած էր 2—3 տարի առաջ և ապա ամուսնութեան միջոցին լքած էր մէկ զաւկով, արգասիք իրենց սիրոյն։

Դժբաղդ աղջիկը պարոնուհւոյն կը յայտնէր իւր շնորհակալութիւնը մասնաւոր հոգածութեանցը համար որով իրեն գործ մը հայթայթած էր, և մանաւանդ այն օգնութեանց համար զորս կանոնաւորապէս ամեն ամիս կը հասցնէր իրեն (տեղեակ լինելով իւր վշտալի պատմութեանը) և որոց շնորհիւ իւր զաւակը սնուցիչ մը ձեռօք լաւ կը խնամուէր։

Պ. տը Պրէնն նամակը սենեկին մէջ տեղը նետեց և կնոջն ոտքն ինկաւ արտասուաթոր աչօք ձեռքն համբուրելով եւ ներողամտութիւնը հայցելով։

Դեռահաս տիկինը զինքը վեր հանեց և արտասուաց մէջէն ժպիտը ցոլացնելով ըսաւ պարզապէս,

—Կը տեսնէ՞ք ուրեմն որ «վեհաժողովին» պարոնները չի նախատեսեցին ամեն ինչ երբ հաստատականով վճռեցին այս փափուկ խնդիրն· «Ամուսինը կարօ՞ղ է այրական իշխանութենէն օգուտ քաղել կնոջն ուղղեալ նամակներ բանալու համար»։

[illegible] Ց. Բ.

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

Կառախմբին մէջ։

Հայրը·—Գէորգ, Գէորգ, զգուշացիր, թէ որ այդպէս պատուհանէն դուրս կախուիս, հովը պիտի թռցնէ գլխարկդ։ (Անմիջապէս տղուն գլխէն գլխարկը յափշտակելով և իր ետեւ պահելով)·—Տեսա՞ր հիմա, քեզի չըսի՞, գլխարկդ գնաց։

Գէորգ կսկսի լալ։ Քիչ յետոյ հայրը կըսէ։

—Հանդարտէ տղաս, թէ որ անգամ մը սուլեմ, գլխարկդ ետ կուգայ։

Կը սուլէ, և գլխարկը շուտ մը տղուն գլուխը կը դնէ։

—Տեսա՞ր դարձեալ տեղը եկաւ։

Գէորգ շատ զուարճութիւն կ'զգայ այս բանէն և իր ծնողաց խօսակցութենէն օգուտ քաղելով, գլխարկը պատուհանէն դուրս կը նետէ, գոչելով·

—Դարձեալ սուլէ, հայրիկ, գլխարկս թռաւ։

* * *

Հանքաբանութեան ուսուցիչը (քննութեան միջոցին)·—Ամենէն շատ ո՞ւր կը գտնուի ադամանդը։

Աշակերտը (քիչ մը խորհելէ վերջ)·—Գոհարավաճառներուն քով։

* * *

Ճամբորդ մը պանդոկ մը գնաց և մինչ արձանագրութեան տետրին մէջ իր անունը կը գրէր, տեսաւ որ մլուկ մը, թուղթին վրայ կը քալէր։ Գրիչը նետելը, պայուսակը առնելը և դուրս նետուիլը մէկ եղաւ, մինչ քթին տակէն կը մռմռար·

—Կեանքիս մէջ բաւական փորձառութիւն ստացած եմ այս անպիտան արարածներէն, բայց երբեք արձանագրութեան տետրակին մէջ ալ կուգան նայելու համար թէ ճամբորդ մ'ո՞ր սենեակը բռնելու վրայ է··· ալ չեմ դիմանար, չեմ դիմանար։ Տ. Ս. Մ.

ԼԱՆՕԼԻՆ
ՔՐԷՄ ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹ
ԼԱՆՕԼԻՆ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ այրուածոց կեղեւուածներու։
ԳԵՐԱԶԱՆՑ մորթի պահպանման համար, մանաւանդ մանուկներու մարմին, և գլխի պահպանման։
ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ մորթի հիւանդութեանց և ընդդէմ արիւնքրտնութեանց։
Կը վաճառուի ամեն դեղարաններու եւ դեղօրէից ու անուշահոտութեանց մթերանոցներու մէջ։
Գործակալ եւ ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս Մ. Ս. ՖՐԻՕՑԻԽ
Կալաթա, Մերթէքեանի փողոց, Դրնաճեան խան։

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
ՓՈԽԱՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ՊԷՑԱՃԵԱՆ
Որ Օսմ. դատարանաց քաղաքային, պատժական և առեւտրական ճիւղերուն մէջ երկոտասան տարիներ անդամութեան պաշտօններ վարելէ յետոյ վերջին տարիներս փաստաբանական գործերով կ'զբաղէր, իւր գրասենեակն հաստատած է ի Պոլիս։
Կ'ստանձնէ Կ. Պոլսոյ և միւս գաւառաց մէջ Օսմ. քաղաքային և առեւտրական դատարանաց, վարչային ժողովոց եւ մահքէմէի շէրիյէի առջեւ տեսնուելիք ամեն կարգի դատերու (պիտայէթ, իսթինաֆ, թէմեիզ), ինչպէս նաեւ մեր Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ տեսնուելիք դատերու փոխանորդութիւն և դատական ամեն տեսակ գծ մութեանց պատրաստութիւն։
Կ'ընդունի գաւառներէ յղեալ իսթինաֆի և թէմեիզի վերաբերեալ գործեր և դատական և Օսմ. ուրիշ ամեն Նախարարութեանց մօտ հետամտութեան կարգի (թաագիպաթ) յանձնարարութիւններ։
Մասնաւոր պայմաններով կը հայթայթէ դատական ծախսն և փոխանորդութեան վարձքն այն տեսակ դատերու, որք սուղ միջոցի մէջ յաջողութեամբ վերջ գտնելու ապահովութիւն ունին։
Դիւան. Քիւչիւք Ապտուտ խան, Թիւ 4, Մաքրուչճուլար-Իչի, Ստամպոլ։ 19—60

ԹՈՄԱՍ ՈՒԽԼԱՐՆ ՇՈԳ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
«Իսկօ» շոգենաւը, նաւապետ Ուադըն, ընդհանուր վաճառքով Հալէն աստ հասած է։

[illegible] 24 Ն [illegible]
Կ. Պոլիս, 15 [illegible] 1888
Պարոնայք Սէդոց և Պօսէն,
Յարմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր [illegible] Օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց [illegible] և [illegible] հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ.
Իմ կարծիքս է թէ այս հաճոյ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար [illegible] է [illegible] ձեռն ... կը յանձնարարեմ զայն։
ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ
[illegible] բժիշկ Օսմանեան բանակի

ԻԼԱՆ
ԲՕՍԹԱ ՎԷ ԹԵԼԷԿՐԱՖ ՆԷԶԱՐԷԹԻ
Թէլէկրաֆ վէ Բօսթա Նըզարէթի տաշրէսի իչէ Տէրսաատէթ վէ Կալաթա բօսթախանէսի վէ պազը մէրաքիզ իչուն միւնագասաեա վազ օլունտուղու կէչէնտէ իլան գըլընան Սիլիվրի քէօմիւրի իլէ մատէն քէօմիւրի վէ հաթապտան քէօմիւրին պէհէր 100 ճէտիտ գըյեէսի 33 վէ մատէն քէօմիւրինին պէհէր թօնիլաթօսը 147 վէ հաթապըն պէհէր ճէտիտ չէքիսի 21 1/2 ղուրուշտա թալիպլէրի եօգտէսինտէ թէզարիւր խըլէմիշ իսէտէ պէտէլաթը մէզքիւրէ հատտը լայըգընտա կէօրիւլմէտիկինտէ մէզկիւր միւտէթը միւնագասա թէմտիտ օլունարագ Թէշրինի էվվէլը բումինին 6ընճը սալը կիւնի իհալէյի էվվէլի վէ փէրտասը կիւնիտէ 100տէ 5 Թէնզիլաթ գապուլ օլունարագ սաաթ 10տա իհալէյի գաթիէէսինին իճրասը մուգարրէր պուլունտուղունտան թալիպ օլանլարըն ճումա վէ բազարտան մաատա պէհէր կիւն նէզարէթը միւշարիւլէյհա իտարէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ խյլէմէլէրի իլան օլունուր։
30 Էյլուլ 308 281
Պէյան
Պօղազ իչի իլէ Գավագլար միեանընտա ինա էլ իճապ վազ վէ իգտա օլունմագ իգտիզա էյլէյէն միւպայեաարընա լիւզում կէօրիւնէն 3000 թէք նագըլը վէ 3 նիւմէրօլու գայըգ չէրայիթի լաղըմէ իլէ միւնագասաեա վազ օլունմուշ օլտուղունտան վէ կէլէճէք Թէշրինի էվվէլ Բումինին 14ինճի չէհարշէնպէհ կիւնի իհալէյի էվվէլիյէսի վէ փէրտասը կիւնիտէ 100տէ 5 Թէնզիլաթ գապուլ օլունարագ, սաաթ 10 տա իհալէյի գաթիէէսինին իճրասը մուգարրէր պուլունտուղունտան էչխասի մէզքիւրէտէն իթաաթ թալիպ օլանլարըն գէֆալէթը միւթէմէյէզէ վէ եա 100 տէ 10 նիսպէթինտէ թէէմինաթը նագտիէլէրինի միւսթահսըպէն Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ նէզարէթի իտարէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։
30 Էյլուլ 308 282

ԻԼԱՆ

	Թօփ
Պաթալ քեաղըտը	158
Քիւչիւք Իսթանպուլ քեաղըտը	100
Էլէք քեաղըտը Վէնէտիկ Փըրթըգըը	20
Պաթալ էլէք քեաղըտը	30
Տուպլէէ Լուէնի էլէք քեաղըտը	25
	333

Զրաաթ պանգասը իչին նէվ վէ մըգտարլարը պալատա մուհարրէր օլտուղու իւզրէ լիւզումը օլան 333 թօփ քեաղըտ մէվգըի միւնագասաեա վազ խըլընմըշ օլուպ, իչպու Թէշրինի էվվէլին 8 ինճի բէնճշէնպէհ կիւնիւ սաաթ 9 տա գարարը վիրիլէճէք մահըլ մէզքիւրըն 10 ընճը ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ սաաթ 9 ա գատար 100 տէ 5 թէնզիլ իտէն օլուր իսէ գապուլ օլունաճաղընտան իթթասընա թալիպ օլանլարըն չէրայիթի միւնագասաեի անլամագ իւզրէ Թիճարէթ վէ Նաֆաա նէզարէթը պինասընտա տայիրէսինտէ Զրաաթ Պանգասը իտարէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։
24 Րէպիւլ էվվէլ 310 283
վէ 3 Թէշրինի էվվէլ 308 1—3

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

«ՖԻՆԻՔՍ»

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և համբաւաւոր դրամատէրներ են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 34

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և մեղմութեամբ սակագրելոցս, որք ունին փափոր դիւրութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Թիւ 11 և 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

Ա ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցմերդ յունիս 1890	» 6,165,860
Տարեկան հասոյթ » » »	» 14,435,925

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և խանութներ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՌԱՆՔՖՕՌԹՈՒԱՉ

ՏՈՒԼԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ ծովային և ցամաքային ճանապարհներով փոխադրուած ապրանքներ, ինչպէս նաեւ թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխ ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անմնիատիս խան 12, 13, 14

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տոքթէօր Այէրի ջերմային հիւանդութեան, այս դեղն՝ որ անխաբ բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է ճանաչուած և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճախճախուտ վայրերու ջերմոտ կլիմային վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ ամէն յաջողութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդիւնքը ամէն տեղ։ Այս ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անզգալի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և [illegible], և արեան թունաւորումն. որոց աւ անուններն ծանօթ են. ջերմն և դողացք, թաքուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհանրական ջերմն, մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ մահահոտ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ականներու ծակոտիներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն դուրս կը հանէ զայն մարմնէն, որով դեղ է ամէն [illegible] անվտանգ և անվնաս է և օգտակար, միայն թէ տրուած հրահանգի համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և Ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ։ 29

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Նիւ-եօրք-Անվէրս, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայ գծի

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ
Ալզանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Պալերմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Ռանմէր	1700
Ապօլլօ	5500	Կիդանօ	2200	Բլաւիօ	1500
Արգօ	2300	Հէրօ	1400	Ռօլօ	1000
Արիօսդօ	5000	Կրօանօ	2200	Քուրիօզօ	2800
Պասանօ	3000	Հիրօ	2000	Ռիալթօ	4400
Պօրօտինօ	2200	Հինտուօ	3000	Ռինալտօ	3200
Պրավօ	2000	Հիմպէր	7000	Ռօլլօ	3000
Պուֆֆալօ	8800	[illegible]	1200	Ռօմէօ	3500
Գէյրօ	2600	Ժիւնօ	5000	Ռօզարիօ	3500
Գալիպրօ	2500	Ձիւնօ	2300	Սալէրնօ	4000
Գամէօ	2100	Քէլլօ	2000	Սանդիակօ	8200
Կատօ	2000	Քօլփինօ	4200	Սաֆօ	2000
Գօմօ	2700	Քօլխօ	2200	Սիլվիօ	2000
Չիքակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնտօ	4300
Գլիօ	3500	Լէբանթօ	4600	Թ. Ուիլսըն	3000
Գօլօրատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թասսօ	1200
Տիտօ	2500	Լալմօ	1500	Թօլէտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրբիտօ	900
Տուրօ	4800	Մարդէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Տրագօ	2100	Միլօ	3000	Վօլթուռնօ	5000
Էլտօրատօ	2600	Մուրիլլօ	3100	Ըսօ	3600
Էլսօրատօ	3000	Նիլօ	2000	Զէգրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տիֆլիս	200
Էրաթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Զէֆիրօ	200
Ֆալքօն	800	Օգրանօ	4500	Զէրօ	140
Ֆիտօ	700	Օթթօ	2000	Մօսգիթօ	120

Էճիփշըն Մօնարք	8000
Բըրժըն Մօնարք	8000
Լըտիըն Մօնարք	8100

[illegible] շոգենաւը, նաւապետ Սմիթ, ընդհանուր վաճառքով Հուլլէն աստ հասած պարպած եւ Օտեսա ուղեւորած է։

Իտօ շոգենաւը, նաւապետ Ռագլօն, ընդհանուր վաճառքով Հուլլէն մեկնած է ամսոյս 2ին եւ 15ին աստ կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՑՕ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Բիւյիւք Միւմէթ խան, Ղալաթիա
40

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվէրփուլ և Միջերկրականի գծի բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ
Քանօբուս	4200	Աֆրիքօ	3000
Ֆէրօս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նեֆերթիթի	3000
Մէսսագրիա	3250	Պէրա	3000
Թիրա	3250	Լօդուս	800
Մակեդոնիա	3250	Օլինդա	800
Մարիոթիս	3250	Սէֆիլ	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և Ընկ.
Ուիթոլ խան
ՃԵՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
31 Ճէյմս Սթրիթ Լիվըրփուլ

PAPIER FAYARD ET BLAYN

Սպեղանման թուղթ Ֆաեառ եւ Պլէյն, կէս դարու յաջողութիւն։ Դերազանց դեղ ի բուժումն հարբուխի, կուրծքի բորբոքման, յօդացաւի, ցաւերու, մկնացաւերու, վէրքերու, արտաքին ընտիր դեղ ընդդէմ հոգեբերու եւայլն։ Կը ծախուի բոլոր դեղարանաց մէջ։ Ստորագրութիւն պահանջել։

Լ'ԷՔՕՆՈՄԻ ԷՆԹԷՌՆԱՍԻՕՆԱԼ

L'ECONOMIE INTERNATIONALE

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ, ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆ

Ապահովագրական փոխադարձ ընկերութիւն վասն վերակազմութեան դրամագլխոյ

Հաստատեալ Գաղղիոյ Հանրապետութեան 1868 յունվար 22 հրամանագրոյն համեմատ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՂՂԻՈՅ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆ

Ամեն ոք գիտէ խնայողութեան կարեւորութիւնը, բայց շատ անգամ դժբախտաբար մեր խնայած և աւելցուցած ստակներն ընդունող յատուկ հաստատութիւններ կը կորսնցնենք դրամագլուխ մը կազմելու առիթն և հազար ու մէկ պատճառներ գտնելով մեր խնայածստակներն յումպէտս կը վատնենք։

Փոքր գումարներով դրամագլուխ մը կազմելն ալ դժուարին և գրեթէ անկարելի է, եթէ այսպիսի ընկերութեան մը հետ մասնաւոր կապակցութիւն մի չունենանք։

Ահաւասիկ «Լ'Էքօնօմի Էնթէռնասիօնալ» ընկերութիւնն որուն փոքր գումարներ, այսինքն ամիսը հինգ, տասը և լն վճարելով ապագային մեր ձեռքը կ'ունենանք համեստ դրամագլուխ մը։

ԱՌԻԹԷՆ ՕԳՏՈՒԻՆՔ 265

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւն ուզող և բաժանորդագրուիլ փափաքողները կը հրաւիրուին դիմել ի Սիրքէճի, հանրային պարտուց պաշտօնատան դիմացը, Կիւլպէնկեան խան, Թիւ 26-27. ընդհանուր տնօրէն Բ. ՇԷՀԻՐԼԵԱՆԻ կամ ընդհանուր քննիչ ԱՆԻՔՍՈՍ ԱՃԱՐՈՆԵԱՆԻ։

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈԴԻ ՕՇԱՐԱԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՁՈՒԹ ԻՒՂ

Իփօֆօսֆիդ կրոյ և սոտայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՕԹԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եօրք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորուի ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, Իփօֆօսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճողածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԸՐ ԵՒ ՀԻՐՇԱԼ

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 5 17 Օտեսայի ուղղակի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Գշ. 6 18 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէոսի ճամբով,

Դշ. 7 19 Սեւաստապոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։

Դշ. 7/19 Սուրհանդակ դէպի փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ պաթում առաւօտեան ժամը 11ին։

Եշ. 8 20 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Ազդ. — Հոկտ. 7/19, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ու, բաւ Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիփոլի Պէյրութ, Եաֆա, և Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւէն։ 12

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Որք ամէն երկու շաբաթ կը բանին Լիվըրփուլ և Ատլանտեան գծի

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ
Ումպրիա	7718	Գադալօնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Բաթնիա	4531
Սէրվիա	7391	Սամարիա	3574
Աուրանիա	7268	Մարաթոն	2408
Բավոնիա	5587	Ատլաս	2393
Սէֆալոնիա	5517	Սարակօսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալէբբօ	2.48	Թրինիտատ	899
Քէտար	1876	Մօրօգգօ	1855
Երգուրկ	1614		

«Սարակօսա» շոգենաւը, նաւապետ Ռօպէրթս, Լիվըրփուլէն աստ կը սպասուի դէպ ի ամսոյս 27։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ գործակալ
Thomas C. Joly
Ալիքսիանոս խան. Թիւ 11
Ղալաթիա
17

ՌՈՒԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ

ԱՍԻՒՌԱՆՍ ՔՕՌԲՕՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ,

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան	Անգլ. ոսկի	4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է	»	35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամէն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ԶԵՂՉԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Պահճէ Գաբու, Մէյտանճըք սօքաք, Ուիթալ խան։
140

ԼԱՆՔԱՇԱՅՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՄԱՆՉԷՍԹԸՐ

Հիմնեալ 1852ին

Դրամագլուխ Անգլ. Ոս.	3,000,000
31 դկ. 31ին աւանդ տրուած գմ.	1,771,006
1891 դեկ. 31ին պահեստ	1,635,903
Հասոյթ 1891ին	1,851,329

Այս ընկերութիւնը ընդդէմ հրդեհի կ'ապահովէ ամէն տեսակ շէնք, կահ, ապրանք, ի Պոլիս և ի շրջակայքն, ինչպէս և նաւահանգստաց մէջ։

Վնասք առանց ուշացման և խղճմտօրէն կը վճարուի։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ գործակալութիւնն ընկերութեան, 1 և 2 Իզզէթ փաշա խան, Ղալաթիա

ՌԻՉԱՐՏ Մ. ՊՈՆՏ
Ներկայացուցիչք
ՊՈՆՏ, ՍԷԼԼԸՐ ԵՒ ԸՆԿ.
257

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊ. ԳՐԻԳՈՐԻՆ [illegible]

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱՑ

ԳԻԾ Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՊԵԼԼՕՎԱ

Արեւ. ճեպն. Թ. 2 Եշ. Եշ. Ա. ժ. վ.	Կուխ. ճամբ. Թ. 4 Ամ. օր Ա Բ Գ ժ. վ.	Կուխ. խառն Թ. 62 Ամ. օր Ա Բ Գ ժ. վ.	Կուխ. խառն Թ. 132 Եշ. Եշ. Ա Բ Գ ժ. վ.	Կուխ. խառն Թ. 124 Ա Բ Գ ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կուխ. խառն Թ. 123 Ա Բ Գ ժ. վ.	Կուխ. խառն Թ. 131 Ա Բ Գ ժ. վ.	Կուխ. խառն Թ. 61 Ամ. օր Ա Բ Գ ժ. վ.	Կուխ. ճամբ. Թ. 7 Ամ. օր Ա Բ Գ ժ. վ.	Արեւ. ճեպն. Թ. 5 Ա. ժ. վ.
7 20	8 18	6 30			Մէկ. Կ. ՊՈԼԻՍ ժմ.			8 32	8 22	4 00
		6 41			Գումգաբու			8 23		
		6 53			Եէտի-գուլէ			8 07		
		7 12			Մագրիգիւղ			7 44		
		7 26			Այաստեֆանոս			7 22		
		7 45			Քիւչիւք—Չէքմէճէ			7 07		
		8 29			Սպարթա—գուլէ			6 22		
	9 33	9 05			Հատըմքէօյ			5 56	6 59	
		9 41			Չաթալճա			4 53	6 17	1 50
9 58	10 31	10 25			Գապագլճէ			4 20		
		11 27			Սինէքլի			3 29		
	12 12	12 09			ժմ. Չէրքէզքէօյ մեկնում			2 37	4 38	12 09
	12 14	12 40			մկ. Չէրքէզքէօյ ժամանում			2 12	4 33	12 04
12 04	12 56	1 41			Չօրլու			1 26	3 56	
		2 33			Մուրաթլը — Քէօրքէօյ			12 26		
		3 05			Սէյտօլեր—Չիֆթլիք			11 53		
	2 26	3 44			Լիւլէ—Պուրգազ			11 16	2 26	
2 05	2 55	4 30			Պապա—Էսքի			10 39	2 00	9 33
		5 13			Բաւլօ—քէօյ			9 40		
	3 58	6 04			Ուզուն—Քէօբրիւ			8 56	12 50	
	4 16	6 47			Գուլէլի—Պուրգազ			7 46	12 31	8 09
		7 12			Ուրլի			7 14		
4 21	5 09	7 59			ժմ. ԱԴՐ. ՊՈԼԻՍ մկ.			6 25	11 37	7 14
4 29	5 19		3 15		մկ. ԱԴՐ. ՊՈԼԻՍ ժմ.		1 25		11 22	7 09
			4 07		Գառըքէօյ		12 32			
5 28	6 12		4 57		ժմ. Մուսթաֆա փաշա մկ.		11 39		10 27	6 12
5 31	6 32		5 17		մկ. Մուսթաֆա փաշա ժմ.		11 19		10 02	6 07
6 14	7 13		6 38		ժմ. Հարմանլը մկ.		9 54		9 19	5 23
6 20	7 38		6 58		մկ. Հարմանլը ժմ.		8 48		8 59	5 18
	8 01		7 38		ժմ. Թըրնովա-Սէյմէնլի մկ.		8 01		8 35	4 53
	8 11			10 50	մկ. Թըրնովա-Սէյմէնլի ժմ.	12 50			8 23	4 48
	8 47			11 50	Գայաճըք—Հասքէօյ	12 06			7 32	
	9 34			1 07	Եէնի—Մահալլէ	10 50			7 05	
8 38	9 59			1 49	Բօրասլը	9 58			6 30	3 06
	10 25			2 34	Գաթունից—Աթանիմանք	9 04			6 14	
9 23	10 44			2 49	ժմ. Փիլիպէ մկ.	8 25			5 54	2 17
9 33	11 04			3 20	մկ. Փիլիպէ ժմ.	7 51			5 34	2 12
	11 58			4 41	Թաթար Բազարճըք	6 45			4 43	
	12 22			5 12	ժմ. Եարըմպուրկազ մկ.	6 00			4 17	
	12 23				մկ. Եարըմպուրկազ ժմ.				4 16	
11 10	12 44				ժմ. Պէլօվա մկ.				4 01	12 44
3 20	4 29				Սօֆիա				12 34	15
2 10	9 30				Նիշ				5 51	[illegible]
8 45	4 48				Պէլկրատ				10 35	[illegible]
9 40	1 20				Պուտաբէշթ				2 40	[illegible]
3 16	7 20				Վիէննա մկ.				8 30	[illegible]

ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

1. Սորրագծեալ վայրկեաններն կը ցուցնեն իրիկուան ժամը 6էն և առաւօտեան ժամը 5·59ի միջեւ եղած գիշերուան ժամանակը։

2.—Կ. Պոլսոյ արուարձանաց ժամանակացոյցը մասնաւոր ցուցակ մըն է եղած։

3.—Ձախակողմի սիւնակաց մէջ կառախմբոց մեկնման ժամանակը պէտք է կարդալ վերէն վար, և աջակողմի սիւնակաց մէջ վարէն վեր։

4.—Թիւ 321 «խառն կառախումբը» ի Թրնովա—Սէյմէնլի կը հաղորդակցի 7 թիւ «պայմանադրական կառախմբին» հետ։

5.—Թիւ 322 «խառն կառախումբը» ի Թրնովա—Սէյմէնլի կը հաղորդակցի թիւ 4 «պայմանադրական կառախմբին» և թիւ 131 «խառն կառախմբին» հետ։

6.—Թիւ 621 խառն կառախումբը Ըսքիւպի մէջ կը հաղորդակցի Զիպէֆչէ գացող թիւ 522 եւ Սելանիկ գացող թիւ 513 խառն կառախմբոց հետ։

7.—Մասնաւոր վակոն մը աւելցուած է թիւ 7 և 4 պայմանադրական կառախմբոց, արեւելեան ճեպընթացին չբանած օրերն, այսինքն.

Կ. Պոլսէն մեկնող թիւ 4 կառախմբին) Կիրակի, երեքշաբթի, չորեքշաբթի ուրբաթ և շաբաթ օրերը

Պելօվայէն մեկնող թիւ 7 կառախմբին) Կիրակի, երկուշաբթի, չորեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը

Ուղեւորք կրնան զայն ի կիր առնուլ յաւելուածական սակ մը վճարելով։

Ա. կարգ	Բ. կարգ	
Ֆր. 10.—	Ֆր. 7.—	Կ. Պոլսէն Ադր. Պոլսոյ համար կամ փոխադարձաբար
,, 12.—	,, 9.—	Կ. Պոլիս Փիլիպէ Պելօվայի համար կամ փոխադարձաբար

8.—Արեւելեան Եւրոպայի ժամանակը [Ա. Ե. Ժ.] 4 վայրկեան առաջ է Կ. Պոլսոյ տեղական ժամէն վրայ։

9.—Միջին Եւրոպիոյ ժամանակը [Մ. Ե. Ժ.] 32 վայրկեան ետք է Սելանիկի ժամէն վրայ։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԳԻԾ ՍԷԼԱՆԻԿ—ԻՒՍՔԻՒԲ—ՍՊԷՑՉԷ

Կառխմբ. խառն Թ. 512 ամէն օր ժ. վ.	Կառխմբ. խառն Թիւ 522 ամէն օր ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կառխմբ. խառն Թիւ 523 ամէն օր ժ. վ.	Կառխմբ. խառն Թիւ [illegible] ամէն օր ժ. վ.
5 40		Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... ժմ.		10 18
5 44		Թօփսին ... մկ.		9 41
6 21		Ալամաթօվօ		9 04
6 43		Քարասուլու		8 41
6 53		Կիւմէնճէ		8 31
7 31		Կէօրկէլի		7 59
3 05		Միրօվչէ		7 18
8 1?		Սթրումնիցա		7 06
8 47		Տէմիրգաբու (Պիւֆէ) ժմ.		6 32
8 57		Տէմիրգաբու (Պիւֆէ) մկ.		6 17
9 42		Քրիվօլագ		5 43
10 21		Վէլէս—Կրացքօ		5 00
11 08		Քէօբրիւլիւ ժմ.		4 10
11 18		Քէօբրիւլիւ մկ.		4 00
12 06		Զէլէնիկօ		3 17
12 42		ԻՒՍՔԻՒԲ (Պիւֆէ) ժամ.		2 41
	1 06	ԻՒՍՔԻՒԲ (Պիւֆէ) մկ.		
	1 47	Ալճապար	2 20	
	2 42	Գումանօվա	1 44	
	3 15	Թապանօվչէ	1 07	
	3 43	Բրեշովա	12 29	
	3 56	Պուգաւաճէ	12 04	
	4 21	Պույինէվչէ	11 46	
	4 34	Զիպէֆչէ	11 16	
		Զիպէֆչէ	11 00	
	9 38	Նիշ	5 31	
	4 48	Պէլկրատ	10 55	
	1 20	Պուտաբէշթ	2 40	
	—	Վիէննա մկ.	8 30	

ԳԻԾ ԻՒՍՔԻՒԲ—ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ

Կառխմբ. խառն Թիւ 622 Բշ. Դշ. ուր. ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կառխմբ. խառն Թիւ 621 Գշ. Եշ. Շբ. ժ. վ.
7 15	Իւսքիւբ (Պիւֆէ) ժամ.	12 29
8 22	Էլէշան ... մկ.	11 36
9 17	Քաչանիք	10 59
10 27	Վէրիզօվից	10 12
11 20	Լիփլեան	9 11
12 12	Բրիշթինա	8 16
12 58	Վուշիթրն	7 22
1 15	Միթրօվիցա մկ.	7 00

ԹԸՐՆՕՎԱ—ՍԷՅՄԷՆԼԻ—ԵԱՄՊՕԼՈՒ

Կուխ. խառն Թ. 321 Եշ. Եշ. Ա Բ Գ	Կուխ. խառն Թ. 329 Կիր. Ա Բ Գ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կուխ. խառն Թ. 322 Դշ. Շբ. Ա Բ Գ	Կուխ. խառն Թ. 324 Եշ. Ա Բ Գ
9 15	1 40	մկ. Թրնով-Սէյմէնլի ժմ.	7 20	9 40
9 58	2 25	Գարաբունար	6 46	9 15
11 05	3 32	Ռատնէ—Մահլէսի	5 48	8 14
12 13	4 43	Եէնի—Զաղրա	4 42	7 09
1 11	5 41	Սիմէօ—Քրմանլը	3 41	6 13
2 00	6 30	Եամպօլու ժմ.	2 40	5 10
6 58		ժմ. Պուրկազ մկ.	9 40	

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՏԷՏԷ ԱՂԱՃ

Կուխ. խառն Թ. 221 Բշ. Դշ. և ուր. Ա Բ Գ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կուխ. խառն Թ. 222 Գշ. Եշ. և շբ. Ա Բ Գ
7 51	մկ. Ա. Պոլիս ժամ.	6 53
8 47	Ուրլի	5 58
9 33	Գուլէլի — Պուրկազ	5 30
10 10	Տիմէթօքա	4 38
11 22	Սուֆլի	3 31
12 20	Փիսիքէլի	2 31
1 21	Ֆէրրէ	1 29
2 22	ժմ. Տէտէ—Աղաճ մկ.	12 20